

TURUN KAUPUNKI
Kupittaan kärjen kumppanuushanke

30.8.2022

Liite 15

ALLIANSSISOPIMUS

Sisällysluettelo

1 Osapuolet	9
2 Sopimuksen tarkoitus	11
3 Allianssin tehtävä ja periaatteet	11
3.1 Tehtävämme.....	11
3.2 Allianssin peruskirja	11
3.3 Toimintaa koskevat sitoumukset	12
4 Sopimuskokonaisuus.....	13
4.1 Sopimuksen määräävyys	13
4.2 Sopimuksen ja sen liitteiden pätevyysjärjestys	13
4.3 Viittaukset lainsäädäntöön.....	13
5 Allianssin organisaatio ja johtaminen	13
5.1 Allianssin organisaatio.....	13
5.2 Allianssin johtamisjärjestelmä.....	13
5.3 Tilaajan kaksi roolia	14
5.4 Palveluntuottajana yritysten ryhmittymä	14
6 Allianssin johtoryhmä (AJR).....	14
6.1 Vastuualueet.....	14
6.2 Osapuolten edustus.....	15
6.3 Kokoukset ja päätöksenteko.....	16
7 Allianssin projektiryhmä (APR)	16
7.1 Vastuualueet.....	16
7.2 Osapuolten edustus.....	16
7.3 Kokoukset ja päätöksenteko.....	17
8 Allianssin projektipäällikkö.....	17
8.1 Vastuualueet.....	17
8.2 Nimittäminen.....	18
9 Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet	18
9.1 Tilaajan oikeudet ja velvollisuudet	18
9.2 Palveluntuottajan oikeudet ja velvollisuudet	19
10 Projektin resurssit	19
10.1 Päätoimeentaja.....	19
10.2 Resurssien hankinta	19
10.3 Alihankkijat.....	19
11 Kehitysvaiheen sisältö ja tehtävät	19
11.1 Kehitysvaiheen alkaminen	19
11.2 Kehitysvaiheen tehtävien suorittaminen	19
12 Toteutusvaiheen sisältö ja tehtävät	20
12.1 Yleisaikataulu.....	20
12.2 Rakennusvaihe ja jälkivastuu-aika.....	20
12.3 Jälkivastuuajan alkaminen.....	20
12.4 Jälkivastuu-aika ja Projektin lopullinen valmistuminen	20

12.5 Alihankkijoiden myöntämät takuut	21
12.6 Toteutusvaiheen tehtävien suorittaminen	21
13 Kustannukset ja maksut Palveluntuottajan jäsenyritykselle	22
13.1 Projektin kustannukset Kehitysvaiheessa	22
13.2 Palveluntuottajan jäsenyritykselle suoritettavat maksut Kehitysvaiheessa	22
13.3 Projektin kustannukset Toteutusvaiheessa	22
13.4 Palveluntuottajan jäsenyritykselle suoritettavat maksut Toteutusvaiheessa	22
13.5 Arvonlisävero	22
13.6 Laskut ja maksut	23
13.7 Ennakkomaksu	24
13.8 Läpinäkyvyys	24
13.9 Asiakirjojen säilyttäminen	24
13.10 Auditointi	24
14 Laajuuden muutokset ja tavoitteiden asettaminen	24
14.1 Laajuuden muutos	24
14.2 Oikeus laajuuden muutoksiin	25
14.3 Riskit ja mahdollisuudet	25
14.4 Tavoitteisiin liittyvien muutosten ilmoittaminen ja hyväksyminen	25
15 Vakuudet	26
15.1 Ennakkomaksua turvaava vakuus	26
15.2 Työnaikainen vakuus	26
15.3 Vakuuksia koskevat ehdot	26
16 Vakuutukset	26
16.1 Allianssin lukuun otettavat vakuutukset	26
16.2 Tilaajan ja Palveluntuottajan jäsenyrityksien omat vakuutukset	27
16.3 Vakuutusyhtiötä koskevat vaatimukset	27
16.4 Vakuuttamiskustannukset	27
16.5 Korvausvaatimuksen esittäminen	27
16.6 Kielto antaa vakuudeksi vakuutuskorvauksia	27
16.7 Allianssin lukuun otettavien vakuutusten yleiset vaatimukset	27
17 Immateriaalioikeudet	28
17.1 Yleiset Tausta-aineistoa, Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia koskevat ehdot	28
17.2 Osapuolten olemassa oleva Tausta-aineisto ja Immateriaalioikeudet	29
17.3 Projektin aikana tai sen jälkeen jatkokehitetty Osapuolen omistama Tausta-aineisto ja sen Immateriaalioikeudet	29
17.4 Projektin aikana yhden Osapuolen toimesta kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet	29
17.5 Projektin aikana yhdessä kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet	29
17.6 Tilaajan käyttöoikeus Aineistoon	29
17.7 Tilaajan käyttöoikeus Tausta-aineistoon	30
17.8 Kolmansien osapuolten aineisto ja immateriaalioikeudet	30
17.9 Korvausvastuu	30
17.10 Sopimuksen siirtämisen vaikutukset	31
18 Salassapito	31

18.1 Salassapitoa koskevat ehdot	31
18.2 Sopimuksen ja sen liitteiden julkisuus	31
19 Erimielisyyksien ratkaiseminen	32
19.1 Menettelytapa erimielisyyksien ratkaisemisessa	32
20 Vahingonkorvaus ja sen vaatiminen.....	32
20.1 Vahingonkorvauksen vaatiminen.....	32
20.2 Oikeuspaikka	32
21 Keskeyttämistä, irtisanomista ja purkamista koskevat ehdot	32
21.1 Määräaikojen laskeminen	32
21.2 Tilaajan oikeus keskeyttää Projekti	33
21.3 Palveluntuottajan oikeus irtisanoa sopimus	33
21.4 Tilaajan oikeus irtisanoa Palveluntuottaja tai sen jäsenyritys.....	33
21.5 Tilaajan oikeus irtisanoa sopimus.....	33
21.6 Osapuolen teko tai laiminlyönti, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton	33
21.7 Seuraukset irtisanomis- ja purkamistilanteissa	34
21.8 Maksut keskeytys-, irtisanomis- ja purkamistilanteissa	34
22 Sopimuksen voimaantulo ja kesto sekä sovellettava laki	35
22.1 Sopimuksen hyväksyminen ja voimaantulo.....	35
22.2 Sopimuksen kesto ja päättyminen	35
22.3 Sovellettava laki.....	36
23 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen.....	36
23.1 Sopimuksen muuttaminen	36
23.2 Sopimuksen siirtäminen ja sopimusta käyttävät konserniyhteisöt	36
24 Ylivoimainen este.....	36
24.1 Ylivoimaiset esteet.....	36
24.2 Koronapandemia	37
24.3 Ylivoimaisten esteiden vaikutukset.....	37
25 Muut ehdot.....	37
25.1 Allianssin asema.....	37
25.2 Osapuolten edustaminen.....	37
25.3 Lainsäädännön, päätösten ja määräysten huomioiminen	37
25.4 Tilaajavastuulain mukaiset velvoitteet ja rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus	37
26 Allekirjoitukset	39
27 Liitteet	40

Termit

Tässä määritellyt termit pätevät myös muihin Allianssisopimukseen liitännäisiin asiakirjoihin.

Termi	Merkitys tässä sopimuksessa
Aineisto	Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien suorittamisen yhteydessä Korvattavilla kustannuksilla luotu taikka valmistettu Palveluntuottajan jäsenyrityksen ja/tai Tilaajan omistama materiaali, kuten suunnitelmat, piirustukset, työtapaselostukset, laskelmat, pöytäkirjat, raportit, liikenne-, sää- ja muut tiedot, tietokannat, tietokoneohjelmat, tietokoneohjelmien lähdekoodit, muut keksinnöt, ratkaisut, laitteistot ja vastaavat aineistot sekä niiden osat. Tässä määriteltyyn Aineistoon ei sisälly Tausta-aineisto.
Aineiston käyttötarkoitus	Tässä sopimuksessa tarkoitetun Projektin suunnittelu ja rakentaminen (mukaan lukien Projektin kohteena olevan rakennuksen muuttaminen ja laajentaminen) ja siihen liittyvien järjestelmien rakentaminen, kunnossapito, korjaaminen ja mahdollinen uudelleenrakentaminen sekä työn tuloksen käytettävyyden, turvallisuuden, laadun ja yhteensopivuuden varmistaminen, ylläpitoon liittyvät tehtävät, Projektin esittelyyn ja Tilaajan sisäiseen koulutustoimintaan liittyvä käyttö. Edellä mainitun lisäksi Aineiston käyttötarkoituksena on Tilaajan viranomaistehtäviin, esim. kaavoitukseen ja lupa-asioihin, liittyvä käyttö.
Allianssi	Osapuolten muodostama organisaatio, joka vastaa Projektin toteutuksesta yhteisesti Kehitysvaiheessa ja Toteutusvaiheessa tämän sopimuksen mukaisesti.
Allianssimalli	Projektin keskeisten toimijoiden välinen, kaikille Osapuolille yhteiseen sopimukseen perustuva toteutusmuoto, jossa Osapuolet vastaavat Projektin suunnittelusta ja rakentamisesta yhdessä yhteisellä allianssiorganisaatiolla, ja jossa toimijat jakavat Projektiin liittyvät riskit ja hyödyt sekä noudattavat tiedon avoimuuden periaatteita kiinteää yhteistyötä toteuttaen.
Allianssin johtamisjärjestelmä	Järjestelmä, jossa määritellään Allianssin johtaminen. Johtamisjärjestelmä kehitetään osana Kehitysvaiheen tehtäviä. Se sisältää Allianssin toimintakulttuurin, toimintatavat ja -menetelmät Projektin Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen toteuttamiseksi.
Allianssin johtoryhmä (AJR); myös Johtoryhmä	Allianssin organisaatioon kuuluva ylin päättävä elin, joka vastaa Allianssin johtamisesta. Johtoryhmässä on jokaisella Osapuolella edustus tämän sopimuksen mukaisesti.
Allianssin kustannusasiantuntija	Allianssin ulkopuolinen Tilaajan asiantuntija, joka antaa lausunnon Kustannusarvion oikeellisuudesta ja suorittaa Palveluntuottajan jäsenyritysten kustannuslaskentajärjestelmien tarkastuksen.
Allianssin peruskirja	Kokoelma Allianssin peruseriaatteita, jotka esitetään jäljempänä tässä sopimuksessa.
Allianssin projektipäällikkö; myös Projektipäällikkö	Allianssin projektiryhmän jäsen, joka johtaa Allianssin projektiryhmää sekä Allianssin päivittäistä toimintaa.
Allianssin projektiryhmä (APR); myös Projektiryhmä	Allianssin organisaatioon kuuluva elin, jonka tehtävänä on johtaa ja koordinoita Allianssin päivittäistä toimintaa sekä johtaa Projektia.
Allianssin riskivaraus	Kehitysvaiheessa Allianssi tunnistaa kaikki Projektiin liittyvät riskit ja mahdollisuudet, määrittelee niille todennäköisyydet ja hinnoittelee

	ne. Allianssin riskivaraus on johdettu tunnistettujen riskien ja mahdollisuuksien avulla Johtoryhmän sopimalla tavalla, ja Tavoitekustannukseen sisällytetty riskivaraus on Johtoryhmän hyväksymä.
Allianssin talousasiantuntija	Allianssin ulkopuolinen Tilaajan asiantuntija, joka vastaa hankintavaiheessa tarjoajien kirjanpitojärjestelmien tarkastuksista ja valvoo Projektin aikana, että Osapuolten laskutus ja maksut ovat tämän sopimuksen mukaisia ja että niissä noudatetaan avoimet kirjat -periaatetta.
Allianssisopimus	Tämä, Allianssimallin mukainen sopimus, joka kattaa Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen jälkivastuuajan tehtävineen.
Avaintulosalue (ATA)	Projektin suorituksen osa-alue, jolla Allianssin suoriutumista mitataan ja erityisesti arvostetaan. Allianssin suoriutumista kuvataan vaihteluvälillä -100 ja +100.
Avaintulostavoite	Osapuolten sopima, Tilaajan tavoitteista johdettu tavoite, joka on osa Kannustinjärjestelmää.
Bonus	Kannustinjärjestelmän mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyrityksille mahdollisesti maksettava korvaus sovittuun Tavoitekustannuksen alittamisesta (Kustannusbonus) tai sovittujen Avaintulosalueiden ylittämisestä (Avaintulosbonus).
Bonuspooli	Tilaajan Palveluntuottajalle mahdollisesti maksettavia Bonuksia varten varaama rahoitus. Bonuspooli muodostuu Tilaajan etukäteen asettamasta rahoituksesta (alkupääoma) ja mahdollisesta Tavoitekustannuksen alittamisesta seuraavasta lisäyksestä.
Hankesuunnitteluvaihe	Kehitysvaiheen ensimmäinen osa, jonka aikana laaditaan hankesuunnitelma ennen Toteutussuunnitteluvaiheeseen siirtymistä.
Hankkeen parhaaksi -periaate	Periaate, joka tarkoittaa toimintatapoja, päätöksiä ja ratkaisuja, jotka ovat yhdenmukaisia Allianssin peruskirjan periaatteiden kanssa ja joilla varmistetaan Osapuolten kannalta paras lopputulos Projektille.
Immateriaalioikeudet	Tausta-aineistoon tai Aineistoon liittyvät tekijänoikeudet (mukaan lukien oikeus tekijänoikeuksien edelleen luovuttamiseen ja oikeus tekijänoikeuden alaisten teosten muuttamiseen), patentit, tavaramerkit, verkkotunnukset, mallioikeudet, hyödyllisyysmallioikeudet, yritysosalaisuudet, tekniset esikuvat, taitotieto ja muut immateriaalioikeudet sekä muu edellä mainittuihin oikeuksiin rinnastettava taloudellista arvoa omaava rekisteröity tai rekisteröimätön omaisuus sekä edellä mainittujen oikeuksien suojaamiseksi jätetyt hakemukset.
Järkyttävä tapahtuma	Tapahtuma, jonka toteutumista Tilaajan ja Palveluntuottajan on mahdoton hyväksyä. Järkyttävä tapahtuma on kuvattu tarkemmin Kaupallisessa mallissa.
Kannustinjärjestelmä	Toteutusvaihetta koskeva järjestelmä, jonka perusteella Osapuolet jakavat hyötyjä ja riskejä. Kannustinjärjestelmä on kuvattu tarkemmin Kaupallisessa mallissa. Järjestelmän yksityiskohdat sovitaan Kehitysvaiheen aikana.
Kaupallinen malli	Asiakirja, jossa kuvataan Allianssin toiminnan kaupalliset periaatteet.
Kehitysvaihe	Allianssin ensimmäinen vaihe, jonka aikana määritetään Toteutusvaiheen tekniset ja taloudelliset tavoitteet sekä laaditaan hanke- ja toteutussuunnitelmat Projektin toteuttamisesta. Kehitysvaihe jakautuu kahteen osaan siten, että ensin on Hankesuunnitteluvaihe ja sen jälkeen Toteutussuunnitteluvaihe.

Kehitysvaiheen tehtävät	Tehtävät, joiden tuloksena syntyy Kehitysvaiheessa laadittava ja Toteutusvaiheeseen siirryttäessä vahvistettava Toteutussuunnitelma liitteineen.
Kompensatioyhteenveto	Asiakirja, jossa kuvataan kootusti Kaupallisen mallin tietoja, kuten palkkioprosentit.
Korvattavat kustannukset	Allianssin töiden suorat kustannukset (mukaan lukien virheet, korjaukset ja turhat yritykset) ja projektikohtaiset yleiskustannukset, jotka korvataan todellisten tarkastettujen kustannusten mukaisesti. Korvattavat kustannukset määritetään tarkemmin Kaupallisessa mallissa ja sen liitteissä.
Kustannusarvio	Kehitysvaiheessa Allianssin yhdessä muodostama ja Johtoryhmän hyväksymä paras mahdollinen arvio Allianssin töiden (Tilaaajan ja Palveluntuottajan) Korvattavista kustannuksista yhteensä.
Osapuolet	Tämän sopimuksen allekirjoittaneet tahot yhdessä. Tilaaaja ja Palveluntuottajien jäsenyritykset.
Osapuoli	Tämän sopimuksen allekirjoittanut taho. Tilaaaja tai Palveluntuottajan jäsenyritys.
Palkkio	Kaupallisen mallin mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyritykselle maksettava rahamäärä, joka sisältää Palveluntuottajan jäsenyrityksen katteen ja ne yleiskustannukset, jotka eivät ole Korvattavia kustannuksia. Palkkio määritellään tarkemmin Kaupallisessa mallissa.
Palveluntuottaja	Allianssin tehtäviä toteuttavat Suunnittelijaosapuoli ja Rakentajaosapuoli yhdessä.
Palveluntuottajan jäsenyritys	Tämän sopimuksen Osapuoli. Yksittäinen yritys, joka huolehtii Palveluntuottajan tehtävistä yhdessä muiden kyseisen Palveluntuottajan jäsenyritysten kanssa.
Projekti	Kupittaaan kärjen kumppanuushanke. Projekti kattaa suunnittelun ja rakentamisen kokonaisuudessaan.
Projektisuunnitelma	Kehitysvaihetta koskeva suunnitelma, jossa kuvataan mm. kyseisen vaiheen läpivienti, tavoitteet, tulokset, resurssit, yksityiskohtainen aikataulu, Johtamisjärjestelmä ja vakuutusstrategia.
Päätoteuttaja	Osapuoli, joka on nimetty Toteutusvaiheen päätoteuttajaksi ja joka vastaa työmaan johtovelvollisuuksista sekä lakimääräisistä päätoteuttajan velvollisuuksista.
Rakentajaosapuoli	Palveluntuottaja, joka koostuu niistä Osapuolista, jotka huolehtivat Projektin rakentamisesta.
Sanktio	Kannustinjärjestelmän mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyritysten Tilaajalle mahdollisesti maksama korvaus Tavoitekustannuksen ylittämisestä (Kustannussanktio), Avaintulosalueiden alittamisesta (Avaintulosanktio) tai Järkyttävän tapahtuman toteutumisesta. Sanktio vähennetään Palveluntuottajan Palkkiosta ja/tai kertyneestä Bonuksesta.
Suunnittelijaosapuoli	Palveluntuottaja, joka koostuu niistä Osapuolista, jotka huolehtivat Projektin suunnittelusta.
Tausta-aineisto	Projektin sopimuksen ulkopuolella kehitetty Tilaaajan ja/tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen omistama tai hallussa oleva materiaali, jonka Osapuoli päättää tuoda Projektiin, kuten suunnitelmat, piirustukset, työtapaselostukset, laskelmat, pöytäkirjat, raportit, muut keksinnöt, ratkaisut ja vastaavat aineistot sekä niiden osat. Tausta-aineistoa on oikeus käyttää vain Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesti. Tässä määriteltyyn Tausta-aineistoon ei sisälly Aineisto.

Tavoitekustannus	Kehitysvaiheessa Allianssin asettama Projektin toteutuksen kustannustavoite. Tavoitekustannus muodostetaan laskemalla yhteen Tekninen kustannus + Allianssin riskivaraus + Palveluntuottajan palkkio. Mikäli Projekti jaetaan osiin, osille voi tulla oma Tavoitekustannus.
Tekninen kustannus	Kehitysvaiheessa Allianssin muodostama ja Johtoryhmän hyväksymä paras mahdollinen arvio Allianssin töiden (Tilaaajan ja Palveluntuottajan) Korvattavista kustannuksista ilman riskejä ja mahdollisuuksia.
Tilaaaja	Turun kaupunki. Termiä käytetään tässä sopimuksessa silloin, kun Tilaaaja toimii Osapuolena tai asiakkaana, joka on hankkinut Palveluntuottajan toteuttamaan Projektin.
Tilaaajan kustannusarvio	Kehitysvaiheessa Allianssin yhdessä muodostama paras mahdollinen arvio Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen tehtävien Korvattavista kustannuksista, riskivaruksista sekä mahdollisista Tilaaajan omista kustannuksista.
Tilaus	Projektin tiettyä vaihetta koskeva tilaus, jossa on sovittu nimenomaan kyseistä vaihetta koskevat asiat. Allianssi voi myös jakaa Projektin osiin (infrahanke ja Taito-kampus) ja osiin voi liittyä eri vaiheiden tilauksia.
Toteutunut kustannus	Allianssin töiden toteutuneiden kustannusten kokonaismäärä.
Toteutussuunnitelma	Kehitysvaiheessa laadittava, Allianssin yhdessä vahvistama Projektin toteuttamisen kuvaava suunnitelma, jonka Tilaaaja hyväksyy päättäessään siirtymisestä Toteutusvaiheeseen. Toteutussuunnitelma sisältää Projektin toteuttamiseksi laaditut keskeiset asiakirjat.
Toteutussuunnitteluvaihe	Kehitysvaiheen toinen osa, jonka aikana laaditaan Toteutussuunnitelma.
Toteutusvaihe	Allianssin toinen vaihe, jonka aikana Osapuolet toteuttavat Projektin Kehitysvaiheessa laaditun Toteutussuunnitelman mukaisesti. Toteutusvaihe käsittää rakentamisen ja käyttöönoton sekä näitä seuraavan jälkivastuuajan.
Ulkopuolinen toimittaja	Allianssin alihankkija tai Allianssin tehtäviä toteuttava yritys, joka ei ole Osapuoli.

1 Osapuolet

Tämän sopimuksen Osapuolet on esitetty alla.

Tilaaja

Nimi	Turun kaupunki
Y-tunnus	3006704-6
Postiosoite	Joukahaisenkatu 3 A, 20520 Turku

Palveluntuottaja(t)

Suunnittelijaosapuoli	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	

Rakentajaosapuoli	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus	

Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	

2 Sopimuksen tarkoitus

- 2.1 Me Osapuolet sovimme tällä sopimuksella toteuttavamme Kupittaaan kärjen kumppanuushankkeen (Projekti) tässä sopimuksessa määritetyllä Allianssimallilla.
- 2.2 Projektin kohteena on hankkeen kokonaisuuden (Infrahanke ja Taito-kampus) hankesuunnittelun, toteutussuunnittelu ja toteutus. Kokonaisuus sisältää myös alueen kokonaisu suunnitelman kehittämisen ja asemakaavaprosessiin osallistumisen.
- 2.3 Tämä sopimus jakautuu Kehitysvaiheeseen, joka sisältää Hankesuunnitteluvaiheen ja Toteutussuunnitteluvaiheen, ja Toteutusvaiheeseen. Kehitysvaiheessa tehdään hanke- ja Toteutussuunnitelmat ja kehitetään projektia. Toteutusvaiheessa toteutetaan Projekti Toteutussuunnitelman mukaisesti.
- 2.4 Toteutusvaihe sisältää jälkivastuuajan määriteltynä tämän sopimuksen ja sen liitteiden mukaisesti. Jälkivastuu aika kattaa kaikkien Allianssin työsuorituksessa ilmenevien virheiden korjaamisen.
- 2.5 Tilaaja päättää erikseen siirtymisestä seuraavaan vaiheeseen (Hankesuunnitteluvaihe, Toteutussuunnitteluvaihe, Toteutusvaihe). Jokainen vaihe hankitaan erikseen omalla Tilauksellaan.
- 2.6 Tämän sopimuksen ehdot koskevat Projektin jokaista vaihetta, ellei nimenomaisesti ole todettu, että jokin ehto koskee vain Kehitysvaihetta tai vain Toteutusvaihetta.
- 2.7 Me Osapuolet sovimme tällä sopimuksella Projektissa tarvittavien tehtävien ja palveluiden kustannusten korvaamisen periaatteista ja ehdoista.
- 2.8 Me Osapuolet sitoudumme luovuttamaan yhteiseen käyttöön kaiken hallussamme olevan Projektin tehtävien suorittamisessa tarvittavan tiedon.
- 2.9 Me Osapuolet olemme tutustuneet sopimusasiakirjoihin, lähtöaineistoon ja muuhun Tilaajan muille Osapuolille toimittamaan Aineistoon sekä itsenäisesti arvioineet sopimusasiakirjojen, lähtöaineiston ja mainitun muun Aineiston oikeellisuuden sekä niiden sisällön soveltuvuuden Allianssin toteuttamista varten.
- 2.10 Tilaajalla on tämän sopimuksen mukaan laajat oikeudet keskeyttää Projekti sekä irtisanoa Palveluntuottajan jäsenyritys tai tämä sopimus. Tilaajalla ei kuitenkaan ole tarkoitus käyttää näitä oikeuksiaan, ellei se ole Tilaajan käsityksen mukaan välttämätöntä.

3 Allianssin tehtävä ja periaatteet

3.1 Tehtävämme

- 3.1.1 Me toteutamme Projektin sellaisella innovatiivisella, yhteistoiminnallisella ja tehokkaalla tavalla, joka parhaiten tukee kaikkia Osapuolia saavuttamaan Projektille parhaan lopputuloksen kaikilla Avaintu-losalueilla.
- 3.1.2 Tässä sopimuksessa sanoilla "me" tai "meidän" viitataan kaikkiin Osapuoliin.

3.2 Allianssin peruskirja

- 3.2.1 Me sitoudumme seuraaviin Allianssimme peruseriaatteisiin:
 - a) Me kaikki voitamme tai me kaikki häviämme yhdessä.
 - b) Meillä on yhteinen vastuu tuloksesta.
 - c) Meillä kaikilla on yhtäläiset oikeudet lukuun ottamatta erikseen mainittuja yksipuolisia oikeuksia.

- d) Teemme kaikki päätökset Hankkeen parhaaksi -periaatteella, emmekä tee päätöksiä tai pyri myötävaikuttamaan sellaiseen päätöksentekoon, jolla tietoisesti loukkaamme tiedossamme olevia toisten Osapuolten oikeutettuja etuja ja odotuksia.
- e) Meillä kaikilla on rooliemme mukaiset oikeudet ja vastuut.
- f) Emme syyttele toisiamme.
- g) Kaikki maksuliikenne tapahtuu avoimin kirjoin.
- h) Rohkaisemme toisiamme innovatiiviseen ajatteluun tavoitteena saavuttaa erinomaisia tuloksia.
- i) Sitoudumme antamaan Projektille sen tarvitseman rajoituksettoman tuen.
- j) Emme tavoittele etua toisen kustannuksella.
- k) Mahdollisissa erimielisyyttä aiheuttavissa tilanteissa teemme päätökset ilman viivytyksiä, emmekä painosta toisia Osapuolia esimerkiksi uhkaamalla sopimuksen päättämisellä.

3.2.2 Saavuttaaksemme tavoitteemme tulemme päivittäisessä toiminnassa toimimaan seuraavasti:

- a) Keskustelemme avoimesti ja rehellisesti.
- b) Kuuntelemme toisiamme tarkkaan ja kunnioitamme toistemme mielipiteitä.
- c) Kannustamme kaikkia ajattelemaan vapaasti ja innovatiivisesti ilman pelkoa epäonnistumisesta/moitteista.
- d) Sanomme, mitä tarkoitamme, ja tarkoitamme, mitä sanomme.
- e) Annamme tunnustusta onnistumisistamme.
- f) Haastamme itsemme enemmän kuin syytelemme toisiamme.
- g) Otamme vastuun teoistamme ja niiden vaikutuksista.
- h) Sitoudumme haastaviin tavoitteisiin tietämättä välttämättä, kuinka niihin päästään.
- i) Toteutamme kaikki Allianssin johtoryhmän päätökset.
- j) Kerromme omalle henkilöstöllemme ja tärkeimmille alihankkijoillemme Allianssin perusperiaatteet ja Kaupallisen mallin perusteet sekä sitoutamme heidät kannustimilla, jotta he toimivat Hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti.

3.3 Toimintaa koskevat sitoumukset

3.3.1 Toteuttaessamme tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita sitoudumme toimimaan seuraavasti:

- a) Suoritamme kaikki vaikutusmahdollisuuksiemme piirissä olevat tehtävät oikein ja tarkoituksenmukaisesti, jotta kaikki Osapuolet voivat suorittaa velvollisuutensa tämän sopimuksen mukaisesti ja jotta voimme saavuttaa tämän sopimuksen mukaiset tavoitteet.
- b) Tuomme esille kaikki mahdolliset eturistiriidat, jotka ovat olemassa tai saattavat tulla esille Projektin toteuttamisessa ennen kuin osallistumme mihinkään päätökseen, johon ristiriita liittyy.
- c) Toimimme Hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti, mikä johtaa Projektin kannalta parhaaseen lopputulokseen.
- d) Toimimme järkevästi, oikeudenmukaisesti ja rehellisesti ottaen huomioon tämän sopimuksen ehdot, taustat ja tavoitteet.

4 Sopimuskokonaisuus

4.1 Sopimuksen määräävyys

- 4.1.1 Tämä sopimus liitteineen sisältää kaikki oikeudet ja velvollisuudet, joihin Osapuolet ovat sitoutuneet Projektin toteuttamisessa. Osapuolet tiedostavat, että tämän sopimuksen liitteet ovat olennainen osa tätä sopimusta.
- 4.1.2 Tämän sopimuksen ehdot muodostavat yksinomaiset ehdot Tilaaajan ja Palveluntuottajan jäsenyrityksien välisessä sopimussuhteessa. Tämän sopimuksen ehtoja eivät ole Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot (KSE 2013) tai Rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE 1998) eikä niitä sovelleta myöskään tämän sopimuksen tulkinnassa.

4.2 Sopimuksen ja sen liitteiden pätevyysjärjestys

- 4.2.1 Osapuolet noudattavat tätä sopimusta ja sen liitteitä seuraavassa pätevyysjärjestyksessä:
- 1) Tilaus liitteineen (Hankesuunnitteluvaihe, Toteutussuunnitteluvaihe, Toteutusvaihe)
 - 2) Tämä sopimus
 - 3) Kompensatioyhteenveto
 - 4) Kaupallinen malli
 - 5) Korvattavien kustannusten luettelo
 - 6) Johtamisjärjestelmä (valmistuu Kehitysvaiheessa)
 - 7) Toteutussuunnitelma liitteineen (valmistuu Kehitysvaiheessa)
 - 8) Kehitysvaiheen projektisuunnitelma liitteineen (valmistuu Kehitysvaiheessa)
- 4.2.2 Liitteet lisätään tämän sopimuksen oheen sitä mukaa, kun ne valmistuvat.
- 4.2.3 Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan siten, että yhdessäkin asiakirjassa annettu määräys katsotaan päteväksi, vaikka se puuttuisi muista sopimusasiakirjoista, jos kyseinen määräys ei ole ristiriidassa pätevyysjärjestyksessä ylempänä olevan sopimusasiakirjan sisällön kanssa.

4.3 Viittaukset lainsäädäntöön

- 4.3.1 Viittaukset lakiin tai lainkohtaan pitävät sisällään myös lainmuutokset ja säännökset, jotka tulevat viitatun lain tai lainkohdan tilalle.

5 Allianssin organisaatio ja johtaminen

5.1 Allianssin organisaatio

- 5.1.1 Allianssia johtaa Allianssin johtoryhmä, joka perustetaan ja joka toimii tämän sopimuksen mukaisesti.
- 5.1.2 Allianssin päivittäisiä asioita hoitaa ja johtaa Allianssin projektiryhmä, joka perustetaan ja joka toimii tämän sopimuksen mukaisesti.
- 5.1.3 Projektiryhmää johtaa Allianssin Projektipäällikkö, joka nimitetään tämän sopimuksen mukaisesti.

5.2 Allianssin johtamisjärjestelmä

- 5.2.1 Osapuolet noudattavat Projektin toteuttamisessa Allianssin johtoryhmän hyväksymää Allianssin johtamisjärjestelmää, jonka Osapuolet kehittävät Kehitysvaiheen aikana.

- 5.2.2 Allianssin johtamisjärjestelmä kehitetään asteittain. Allianssin johtamisjärjestelmän jokaisessa erillisessä asiakirjassa tulee todeta, mitä kohtia asiakirjasta voidaan muuttaa Projektipäällikön hyväksynnällä ja mitä kohtia voidaan muuttaa vain Allianssin johtoryhmän hyväksynnällä.
- 5.2.3 Johtamisjärjestelmän noudattamisen varmistamiseksi voidaan määrätä tarkastus. Tarkastuksen voi määrätä pidettäväksi kuka tahansa Osapuoli.
- 5.2.4 Tarkastuksen suorittaa Allianssin talousasiantuntija tai muu ulkopuolinen ja riippumaton tarkastaja, joka toteaa tarkastusraportissaan, onko johtamisjärjestelmää noudatettu ja miltä osin mahdollisia korjauksia edellytetään tehtäväksi.
- 5.2.5 Tarkastaja on salassapitovelvollinen myös suhteessa muihin tämän sopimuksen Osapuoliin tarkastuksen yhteydessä saamistaan liike- ja ammattisalaisuuksista. Salassapidosta on määrätty tarkemmin jäljempänä tässä sopimuksessa.
- 5.2.6 Tällaiseen tarkastukseen liittyen Osapuolet toimivat seuraavasti:
- Osapuolet järjestävät pääsyn niihin Projektia koskeviin asiakirjoihin ja tiloihin, joita tarvitaan tarkastuksen suorittamiseen.
 - Osapuolet tulevat välittömästi korjaamaan puutteet tai muuttamaan Allianssin johtamisjärjestelmää tämän sopimuksen mukaisesti.
 - Tarkastuksen Palveluntuottajan jäsenyritykselle aiheuttamat kustannukset ovat Korvattavia kustannuksia, jos ne täyttävät Korvattaville kustannuksille määritellyt ehdot.

5.3 Tilaajan kaksi roolia

5.3.1 Tilaajalla on kaksi erillistä roolia tässä sopimuksessa:

- Tilaaja on Allianssin asiakas, joka on hankkinut Palveluntuottajan toteuttamaan Projektin.
- Tilaaja on Osapuoli.

5.4 Palveluntuottajana yritysten ryhmittymä

5.4.1 Jos kaksi tai useampi yritystä on muodostanut ryhmittymän osallistuessaan tähän sopimukseen, noudatetaan seuraavaa:

- Ryhmittymän pitää toimittaa Tilaajalle kopio lopullisesta yhteistyösopimuksestaan.
- Ryhmittymän kuuluvat yritykset eivät saa muuttaa yhteistyösopimustaan tai mitään ryhmittymän osaa ilman toisten Osapuolten suostumusta.
- Ryhmittymään kuuluvien yritysten tulee hyväksyä ja sopia, että kaikki yhteistyösopimukseen tai ryhmittymään kuuluvien yritysten suhteisiin liittyvät velvollisuudet tai sitoumukset ovat ristiriitatilanteissa toissijaisia tässä sopimuksessa esitettyihin sitoumuksiin nähden.
- Ryhmittymän sisäisestä hallinnosta ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset eivät ole Korvattavia kustannuksia.
- Ryhmittymän tulee tarvittaessa tarjota Projektin käytettäväksi ryhmittymän tähän hankkeeseen varaamansa laitteet ja resurssit, jotta ryhmittymään kuuluvat yritykset voivat suorittaa niille tässä sopimuksessa asetetut velvollisuudet.

6 Allianssin johtoryhmä (AJR)

6.1 Vastuualueet

6.1.1 Osapuolet ovat perustaneet Allianssin johtoryhmän, jonka tehtävä on:

- a) käyttää Allianssin ylintä päätäntävaltaa;
- b) tässä sopimuksessa sovitun lisäksi asettaa tai täsmentää menettelytavat ja antaa strategisia ohjeita Allianssille;
- c) määrittellä toimintavaltuudet Projektin asiantuntijoille;
- d) nimittää Allianssin projektipäällikkö;
- e) tarkastaa ja hyväksyä Allianssin projektipäällikön ehdotukset Allianssin projektiryhmän uusiksi jäseniksi, mikäli projektiryhmän jäseniin tulee muutoksia;
- f) tukea Allianssin projektipäällikköä ja Allianssin projektiryhmää;
- g) perustaa tarvittaessa Allianssille työryhmiä;
- h) pitää yhteyttä Tilaajaan sekä toteuttaa Tilaajan päätökset ja ohjeet Tilaajalle varattujen oikeuksien mukaisesti;
- i) ratkaista päätäntävaltaansa kuuluvat erimielisyydet;
- j) tarkastaa ja hyväksyä Toteutussuunnitelma;
- k) tarkastaa ja hyväksyä Allianssin johtamisjärjestelmä ja siihen myöhemmin mahdollisesti tehtävät sellaiset muutokset, jotka edellyttävät Johtoryhmän hyväksyntää;
- l) varmistaa, että Kehitysvaiheen tehtävät toteutetaan tämän sopimuksen ja Kehitysvaiheessa kehitettävän Allianssin johtamisjärjestelmän mukaisesti;
- m) valvoa Allianssin toimintatapoja ja suoritusta niin, että Allianssin tavoitteet toteutuvat;
- n) näyttää esimerkkiä ylimmän johdon osallistumisesta ja sitoutumisesta Allianssin periaatteisiin;
- o) kannustaa allianssiorganisaatiota erinomaisiin tuloksiin; ja
- p) hyväksyä Allianssin kustannus- ja Avaintulostavoitteet tämän sopimuksen mukaisesti.

6.2 Osapuolten edustus

- 6.2.1 Tilaajalla on oikeus nimetä Johtoryhmään kaksi jäsentä. Jokaisella Palveluntuottajan jäsenyrityksellä on oikeus nimetä Johtoryhmään yksi jäsen.
- 6.2.2 Osapuolilla on lisäksi oikeus nimetä jokaiselle nimetylle jäsenelle varahenkilö siltä varalta, että varsinainen jäsen on estynyt osallistumaan.
- 6.2.3 Allianssin projektipäällikkö tai Allianssin projektiryhmän (APR) jäsen ei voi olla Johtoryhmän jäsen.
- 6.2.4 Johtoryhmän jäsenet on nimetty liitteessä (Johtamisjärjestelmä).
- 6.2.5 Jokaisen Osapuolen tulee varmistaa, että Johtoryhmän jäsenillä on tarvittava toimivalta suorittaa hänelle tämän sopimuksen mukaisesti Johtoryhmän jäsenenä kuuluvat tehtävät. Osapuolet ovat kaikki valtuuttaneet Johtoryhmän jäsenet tekemään päätökset kaikista niistä asioista, jotka tämän sopimuksen mukaan kuuluvat Johtoryhmän toimivaltaan.
- 6.2.6 Johtoryhmän kullekin jäsenelle sovitaan Hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti oma vastuualue.
- 6.2.7 Osapuoli voi vaihtaa Johtoryhmän jäsenen uuteen jäseneseen tai nimetä sijaisen vain muiden Osapuolten hyväksynnällä. Hyväksyttävänä syynä Johtoryhmän jäsenen vaihtamiseen on aina pidettävä henkilön työkyvyn olennaista heikentymistä, pidempiaikaista sairautta, työnantajan vaihtumista, Johtoryhmän jäsenen tehtävien ja vastuualueen muutosta organisaation sisällä siten, että jäsen ei enää vastaa Allianssiin liittyvistä toiminnoista tai muita tilanteita, joissa työnantaja on lakisääteisesti velvollinen antamaan työntekijälle vapaata.
- 6.2.8 Mikäli Palveluntuottajan jäsenyritys vaihtaa Johtoryhmän jäsenen ilman Tilaajan hyväksyntää tai ilman edellä 6.2.7 mainittua hyväksyttävää syytä, tulee Palveluntuottajan jäsenyrityksen maksaa 50 000 euron korvaus Tilaajalle jokaista vaihdettua henkilöä kohti.

6.2.9 Avainhenkilön vaihtamisena on pidettävä myös sitä, että avainhenkilön tehtävät siirretään merkittävässä määrin jollekin muulle henkilölle.

6.3 Kokoukset ja päätöksenteko

6.3.1 Johtoryhmän kokous pidetään vähintään kerran kuukaudessa, ellei Johtoryhmä muuta sovi.

6.3.2 Johtoryhmä voi tehdä päätöksen vain, jos:

- 1) kutsu kokoukseen on toimitettu erikseen sovittavalla tavalla; ja
- 2) päätös on yksimielinen (jokaisella kokouksessa läsnä olevalla Johtoryhmän jäsenellä on siten ns. veto-oikeus päätöksenteossa).

6.3.3 Mikäli yksimielistä päätöstä ei jossakin asiassa saavuteta, Johtoryhmän tulee aloittaa viipymättä jäljempänä kuvattu erimielisyyksien ratkaisemista koskeva menettely.

6.3.4 Johtoryhmän tulee kirjata kaikki päätöksensä ja toimenpiteensä seuraavan menettelyn mukaisesti:

- a) Johtoryhmän tulee nimetä itselleen sihteeri;
- b) sihteerin tulee toimittaa asialista kokouksessa käsiteltävistä asioista Johtoryhmän jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta;
- c) sihteerin tulee osallistua kaikkiin Johtoryhmän kokouksiin ja tehdä pöytäkirja kaikista päätöksistä ja sovitusta toimenpiteistä sekä kirjata ne asiat, joista ei kokouksen aikana päästy yksimielisyyteen, mukaan lukien erimielisyyksien syyt;
- d) sihteerin tulee laatia pöytäkirja viipymättä kokouksen jälkeen;
- e) pöytäkirjan saatuaan Johtoryhmän tulee tarkastaa sihteerin muistiinpanot ja korjata niitä tarpeen mukaan siten, että se saa sovittua sanamuodon, joka luotettavasti kuvaa sen päätöksiä ja sovittuja toimia; ja
- f) sihteerin tulee toimittaa Allianssin johtoryhmän pöytäkirja jokaiselle Johtoryhmän jäsenelle ja Allianssin projektipäällikölle viipymättä sen valmistumisen jälkeen.

7 Allianssin projektiryhmä (APR)

7.1 Vastuualueet

7.1.1 Osapuolet ovat perustaneet Allianssin projektiryhmän, tehtävänä on johtaa ja koordinoita Allianssin päivittäistä toimintaa ja johtaa Projektia.

7.1.2 Allianssin projektiryhmä voi perustaa Allianssille työryhmiä.

7.2 Osapuolten edustus

7.2.1 Projektiryhmä muodostuu Osapuolten edustajista, ja jäsenistä vähintään kolme on tilaajan nimeämiä.

7.2.2 Projektiryhmän jäsenet on nimetty liitteessä (Johtamisjärjestelmä).

7.2.3 Osapuolet eivät saa poistaa ketään Projektiryhmän jäsenistä tehtävästään ilman Johtoryhmän hyväksyntää. Hyväksyttävänä syynä Projektiryhmän jäsenen vaihtamiseen on aina pidettävä henkilön työkyvyn olennaista heikentymistä, pidempiaikaista sairautta, työnantajan vaihtumista tai muita tilanteita, joissa työnantaja on lakisääteisesti velvollinen antamaan työntekijälle vapaata.

7.2.4 Mikäli Palveluntuottajan jäsenyritys vaihtaa avainhenkilöksi nimetyn Projektiryhmän jäsenen ilman Tilaajan hyväksyntää tai ilman edellä kohdassa 7.2.3 mainittua hyväksyttävää syytä, tulee Palveluntuottajan jäsenyrityksen maksaa 50 000 euron korvaus Tilaajalle jokaista vaihdettua henkilöä kohti.

7.2.5 Avainhenkilön vaihtamisena on pidettävä myös sitä, että avainhenkilön tehtävät siirretään merkittävässä määrin jollekin muulle henkilölle.

- 7.2.6 Mikäli Palveluntuottajan jäsenyritys haluaa vaihtaa jonkun Projektiryhmään nimetyistä avainhenkilöistä Projektin aikana, Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee nimetä tilalle uusi avainhenkilö, joka täyttää kyseiselle avainhenkilölle asetetut vaatimukset.

7.3 Kokoukset ja päätöksenteko

- 7.3.1 Projektiryhmä kokoontuu niin usein kuin sen jäsenet katsovat tarpeelliseksi tai kun sen tulee Johtoryhmän määräyksen mukaisesti kokoontua.
- 7.3.2 Jos Projektiryhmä ei ole muuta sopinut, Allianssin projektipäällikkö toimii Projektiryhmän kokousten puheenjohtajana.
- 7.3.3 Allianssin projektipäällikkö on valtuutettu tekemään päätökset Projektiryhmän määrittämän toimivallan rajoissa. Allianssin projektipäällikön tulee kuitenkin:
- konsultoida Projektiryhmän jäseniä tarkoituksena saavuttaa yhteisymmärrys kaikissa asioissa, jotka koskevat Projektia;
 - osoittaa sellaista johtamista, joka varmistaa, että kaikilla hänen päätöksillään on Projektiryhmän jokaisen jäsenen tuki (tämä koskee myös niitä tilanteita, kun osa Projektiryhmän jäsenistä olisi tehnyt toisenlaisen päätöksen); ja
 - tulee ilmoittaa Johtoryhmälle, jos päätöksellä tai ohjeella ei ole Projektiryhmän tukea.
- 7.3.4 Ellei Johtoryhmä ole antanut muuta määräystä tai ellei johtamisjärjestelmässä ole muuta määrätty, Projektiryhmän tulee pitää pöytäkirjaa kaikista päätöksistä ja sovituisista toimista, jotka tehdään sen kokouksissa. Pöytäkirjan kopio tulee toimittaa kokouksen jälkeen viipymättä kaikille Projektiryhmän ja Johtoryhmän jäsenille, ellei Johtoryhmä ole antanut muuta ohjetta.

8 Allianssin projektipäällikkö

8.1 Vastualueet

- 8.1.1 Allianssin Projektipäällikkö on Projektiryhmän jäsen ja sen johtaja. Allianssin projektipäällikkö on vastuussa Johtoryhmälle Kehitysvaiheen tehtävien suorittamisesta.
- 8.1.2 Projektipäälliköllä on johtamisjärjestelmässä määrätty tehtävät. Erityisesti Allianssin projektipäällikön tehtävänä on:
- johtaa, tukea ja neuvoa sekä luoda ja ylläpitää Allianssin korkeaa suoritustasoa;
 - tehdä päätökset päätäntävaltaansa kuuluvissa asioissa ja johtaa Projektiryhmän päivittäistä toimintaa;
 - osallistua Johtoryhmän kokouksiin ja raportoida Johtoryhmälle päivän tilanteesta sekä arvioida tulevaa suoritusta ja pyytää ohjeita ja tukea Johtoryhmältä;
 - panna täytäntöön Johtoryhmän ohjeet ja päätökset;
 - suorittaa toimet, joita Projektipäälliköltä erityisesti vaaditaan tässä sopimuksessa;
 - esitellä Johtoryhmälle uudet Projektiryhmän perustamat työryhmät; ja
 - suorittaa muut tehtävät, jotka Johtoryhmä osoittaa.
- 8.1.3 Allianssin projektipäällikön tulee toimia sovituisissa taloudellisissa ja muissa puitteissa, jotka on esitetty Allianssin johtamisjärjestelmässä tai jotka on hyväksytty Johtoryhmässä. Allianssin projektipäällikön tulee ohjata Johtoryhmälle tai muulle johtamisjärjestelmän mukaan päätäntävaltaiselle toimielimelle ne asiat, jotka eivät kuulu hänen toimivaltaansa.
- 8.1.4 Allianssin projektipäällikkö ei ole Johtoryhmän jäsen, eikä näin ollen osallistu yksimieliseen päätöksentekoon eikä hänellä ole veto-oikeutta.

- 8.1.5 Allianssin projektipäällikkö raportoi Johtoryhmälle. Hänellä on oikeus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta Johtoryhmän kokouksissa.

8.2 Nimittäminen

- 8.2.1 Projektipäällikön nimittää Johtoryhmä.
- 8.2.2 Projektipäällikön voi erottaa ja korvata milloin tahansa Johtoryhmän päätöksellä. Johtoryhmä voi nimittää henkilön toimimaan Projektipäällikkönä myös väliaikaisesti, mikäli Projektipäällikkö ei väliaikaisesti ole käytettävissä tai mikäli Projektipäällikkö on erotettu eikä toista ole vielä nimitetty.

9 Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet

9.1 Tilaajan oikeudet ja velvollisuudet

- 9.1.1 Vaikka tarkoituksena on, että kaikki päätökset, jotka vaikuttavat työhön Allianssin alaisuudessa, tehdään yhteisesti, Osapuolet hyväksyvät, että Tilaaja tekee yksipuolisesti lopulliset päätökset seuraavissa asioissa:
- a) Tilaajan toimintaan liittyvien viranomais- ja muiden ohjeiden antaminen, tulkinta ja soveltaminen;
 - b) päätöksenteko kaavoitusprosessissa sitä koskevien käytäntöjen mukaisesti;
 - c) Projektin töiden keskeyttäminen ja/tai uudelleen aloittaminen tämän sopimuksen mukaisesti;
 - d) Palveluntuottajan jäsenyrityksen tai tämän sopimuksen irtisanominen;
 - e) Projektin toiminnalliset vaatimukset, laajuus ja suunnitteluperusteet;
 - f) määrätä pääsy Projektiin liittyville Tilaajan alueille ja tiloihin sekä säädösten perusteella salassa pidettäviin tietoihin pääsy;
 - g) yhteydenpito tiedotusvälineisiin, ellei erikseen muuta sovita;
 - h) Toteutussuunnitelman ja Tavoitekustannuksen hyväksyminen Johtoryhmän tekemästä esityksestä (Huom. Tilaajan kaksi roolia);
 - i) yhteydenpito sidosryhmiin ja lupaviranomaisiin, ellei erikseen muuta sovita tai ellei tehtävään nimetty henkilö ole lainsäädännöstä johtuvista syistä velvollinen olemaan yhteydessä lupaviranomaisiin;
 - j) Projektisuunnitelman hyväksyminen Johtoryhmän tekemästä esityksestä; ja
 - k) kaikki muut asiat, jotka tämän sopimuksen mukaisesti annetaan tilaajan päätettäväksi, määrättäväksi tai ohjattavaksi.
- 9.1.2 Tilaajan tulee ilmoittaa Johtoryhmälle ohjeistaan, määräyksistään tai päätöksistään oikeuksiensa käytöstä niin pian kuin mahdollista, jotta minimoidaan kustannukset, myöhästymiset ja häiriöt Projektille.
- 9.1.3 Osapuolet hyväksyvät ja toteuttavat Tilaajan edellä mainituilla perusteilla antamat ohjeet ja päätökset.
- 9.1.4 Kehitysvaiheen aikana voimaan tulevien, Tilaajan yksipuolisiin päätöksiin liittyvien muutosten vaikutukset tulee ottaa huomioon Toteutussuunnitelmassa, Tavoitekustannuksessa sekä Avaintulosalueissa Kaupallisen mallin mukaisesti ja Johtoryhmän päättämällä tavalla.

9.2 Palveluntuottajan oikeudet ja velvollisuudet

9.2.1 Vaikka tarkoituksena on, että kaikki päätökset, jotka vaikuttavat työhön Allianssin alaisuudessa tehdään yhteisesti, Osapuolet hyväksyvät, että Palveluntuottaja tekee yksipuolisesti lopulliset päätökset seuraavissa asioissa:

- a) sopimuksen irtisanominen kohdan 21.3 mukaisesti;
- b) kaikki muut asiat, jotka tämän sopimuksen mukaisesti annetaan Palveluntuottajan päätettäväksi, määrättäväksi tai ohjattavaksi; ja
- c) Palveluntuottajan jäsenyritystä velvoittavan lainsäädännön sekä viranomaisten päätösten, määräysten ja ohjeiden mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

10 Projektin resurssit

10.1 Päätoteuttaja

10.1.1 Projektin päätoteuttaja on nimetty vaihetta koskevassa Tilauksessa.

10.2 Resurssien hankinta

10.2.1 Osapuolet käyttävät omia resurssejaan tarvittaessa yhdistettynä Ulkopuolisilta toimittajilta hankittaviin resursseihin toteuttaakseen Projektin. Kaikki tällaiset resurssit valitaan Hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti.

10.3 Alihankkijat

10.3.1 Kun Osapuoli hankkii Ulkopuolisen toimittajan tämän sopimuksen täyttämiseen:

- a) Osapuolet varmistavat, että Ulkopuolisen toimittajan hankinta ja sopimus tehdään Allianssin johtamisjärjestelmään kuuluvan hankintasuunnitelman mukaisesti;
- b) kaikki suoritukset, jotka maksetaan Ulkopuoliselle toimittajalle sopimuksen mukaisesti, ovat Korvattavia kustannuksia;
- c) Osapuolet ovat yhteisesti vastuussa Ulkopuolisten toimittajien hankinnasta;
- d) alihankkijat sitoutetaan Allianssin tavoitteisiin ja merkittävimmät alihankkijat saavat Allianssin tavoitteisiin perustuvan kannustimet; ja
- e) Osapuolet varmistavat, että alihankintasopimukseen sisällytetään ehto, jonka mukaan se voidaan siirtää tässä sopimuksessa määrättyllä tavalla.

11 Kehitysvaiheen sisältö ja tehtävät

11.1 Kehitysvaiheen alkaminen

11.1.1 Kehitysvaihe alkaa välittömästi, kun tämä sopimus ja Hankesuunnitteluvaihetta koskeva Tilaus on allekirjoitettu.

11.2 Kehitysvaiheen tehtävien suorittaminen

11.2.1 Osapuolet toteuttavat Kehitysvaiheen tehtävät:

- a) huolellisesti, asiantuntevasti ja tehokkaasti;
- b) siten, että luvattu laatu saavutetaan Allianssin johtamisjärjestelmässä olevien laatuvaatimusten ja valvontasuunnitelmien mukaisesti;

- c) aikataulussa;
 - d) noudattaen lainsäädäntöä, määräyksiä, päätöksiä, viranomaisohjeita ja työehtosopimuksia, ja velvoittaen myös sopijakumppaninsa noudattamaan niitä;
 - e) tavoitteena saavuttaa tai ylittää ne tavoitteet, jotka on esitetty Allianssin peruskirjassa ja/tai Johtoryhmän ohjeistuksissa; ja
 - f) varmistaen, etteivät Osapuolet riko suojattuja Immateriaalioikeuksia.
- 11.2.2 Osapuolet vakuuttavat, että toimiessaan Kehitysvaiheen tehtävissä he eivät riko lainsäädännössä tai lupaehtoissa asetettuja vaatimuksia.
- 11.2.3 Osapuolet sitoutuvat toteuttamaan turvallisen työympäristön ja pyrkivät ehkäisemään vahinkoja ja onnettomuuksia. Tämä tavoite on ensisijainen kaikkiin muihin tavoitteisiin nähden.
- 11.2.4 Osapuolet noudattavat kaikkia työsuojeluun liittyviä lakisääteisiä vaatimuksia ja Allianssin johtamisjärjestelmän ohjeita, suunnitelmia sekä menettelytapoja.
- 11.2.5 Osapuolet saavuttavat kaikki asetetut aikatavoitteet. Kehitysvaiheen arvioitu valmistumisaika on määritetty liitteessä (Tilaus).
- 11.2.6 Osapuolet toteuttavat Projektin kustannustehokkaasti innovatiivisten ratkaisujen sekä tehokkaiden toiminta- ja työtapojen avulla.
- 11.2.7 Osapuolet varmistavat, että suunnittelun laatu on erinomainen.

12 Toteutusvaiheen sisältö ja tehtävät

12.1 Yleisaikataulu

- 12.1.1 Osapuolet tekevät tarvittavat päätökset ja suorittavat kaikki tarvittavat toimenpiteet tehdäkseen Projektin mukaiset työt yleisaikataulun mukaisesti siten, että kaikki Projektille asetetut tavoitteet toteutuvat.
- 12.1.2 Muutokset yleisaikatauluun tulee hyväksyttävä Johtoryhmällä.

12.2 Rakennusvaihe ja jälkivastuu aika

- 12.2.1 Projektin Toteutusvaihe jakautuu rakennusvaiheeseen ja jälkivastuu aikaan.
- 12.2.2 Projektin rakennusvaihe sisältää Kehitysvaiheessa sovittujen töiden toteuttamisen tämän sopimuksen mukaisesti.
- 12.2.3 Projektin jälkivastuuajana Osapuolet vastaavat kaikista Allianssin työsuorituksessa ilmenevien virheiden korjaamisesta.

12.3 Jälkivastuuajan alkaminen

- 12.3.1 Allianssin on Projektin rakennusvaiheen valmistuessa otettava Projekti vastaan Kehitysvaiheessa sovittua menettelyä noudattaen. Vastaanotosta laaditaan Tilaajan hyväksyntää varten pöytäkirja, jossa todetaan kohde hyväksytyksi vastaanotetuksi. Jälkivastuu aika alkaa hyväksyntä vastaanotosta.

12.4 Jälkivastuu aika ja Projektin lopullinen valmistuminen

- 12.4.1 Osapuolet vastaavat Projektin Toteutusvaiheen suorituksen mukaisuudesta, mukaan lukien kaikki suunnittelu- ja rakennustyöt, viisi (5) vuotta Projektin rakennusvaiheen vastaanotosta.
- 12.4.2 Allianssi sopii yhdessä valmistuneen kiinteistön isännöitsijän ja huollon kanssa keskinäisistä vastuista Toteutusvaiheen aikana.

- 12.4.3 Osapuolet ovat velvollisia korjaamaan Projektin jälkivastuuajana ilmenevät virheet, jotka aiheutuvat Allianssista riippuvista syistä. Virheeksi ei katsota normaalia kulumista tai rakennuksen käyttäjien aiheuttamia vikoja.
- 12.4.4 Osapuolet huolehtivat jälkivastuuajan tehtävistä ja sopivat yhteistyöstä kohteen ylläpitäjän kanssa virheiden ja puutteiden korjaamiseksi viipymättä ja turvallisuutta sekä kohteen käytettävyyttä vaarantamatta.
- 12.4.5 Palveluntuottajan jäsenryitykselle virheiden korjauksesta aiheutuvat kustannukset ovat Korvattavia kustannuksia.
- 12.4.6 Jälkivastuuajana Palveluntuottajan tulee pyytää ja saada Tilaajan hyväksyntä suorittamistaan tehtävistä. Tilaajan hyväksynnän ja jälkivastuuajan päättymisen jälkeen Projekti päättyy. Hyväksymismenettely sovitaan Kehitysvaiheessa.
- 12.4.7 Palveluntuottajan tulee vaatia alihankkijoilta tavanomaiset takuut.

12.5 Alihankkijoiden myöntämät takuut

- 12.5.1 Palveluntuottaja on velvollinen huolehtimaan, että kukin alla eritelty pidennetyt takuuvastuun piiriin kuuluva Palveluntuottajan alihankkija vastaa suoraan Tilaajalle suorituksensa sopimuksenmukaisuudesta jälkivastuuajan päättymisen jälkeen tuolloin jäljellä olevan takuuajan mukaisesti:
- vesikattojen katetyöt ja tähän verrattavat rakenteet, 10 vuotta alihankintasopimuksen mukaisesta vastaanotosta lukien (Kattoliiton takuehtojen mukainen);
 - märkätilojen vedeneristykset, 10 vuotta alihankintasopimuksen mukaisesta vastaanotosta lukien; ja
 - mahdolliset muut, erikseen sovittavat pidennetyt takuuvastuut.

12.6 Toteutusvaiheen tehtävien suorittaminen

- 12.6.1 Osapuolet varmistavat työturvallisuuden seuraavilla keinoilla:
- Allianssin Osapuolista yksi valitaan vastaamaan päätoteuttajan työturvallisuuteen liittyvien tehtävien ja vastuiden hoitamisesta. Vastuuhenkilö on nimetty liitteessä (Tilaus).
 - Tilaaja nimeää turvallisuuskoordinaattorin, joka on nimetty liitteessä (Tilaus).
 - Osapuolet ovat sitoutuneet toteuttamaan turvallisen työympäristön ja pyrkivät ehkäisemään vahinkoja ja onnettomuuksia. Tämä tavoite on ensisijainen kaikkiin muihin tavoitteisiin nähden.
 - Osapuolet ovat sitoutuneet toimimaan työssään turvallisesti sekä käyttämään ammattitaitoista työvoimaa ja turvallisia työmenetelmiä sekä käyttötarkoitukseen sopivia koneita ja laitteita.
 - Osapuolet noudattavat kaikkia työsuojeluun liittyviä lakisääteisiä vaatimuksia, viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä sekä Allianssin johtamisjärjestelmän ohjeita, suunnitelmia sekä menettelytapoja.
- 12.6.2 Osapuolet toimivat lainsäädännön ja lupaehtojen mukaan:
- Osapuolet varmistavat, ettei mikään työsuoritus riko lakisääteisiä vaatimuksia, viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä tai lupaehtoja.
 - Osapuolet hankkivat kaikki sopimuksen täyttämiseksi tarvittavat luvat ja tekevät tarvittavat viranomaisilmoitukset.
- 12.6.3 Osapuolet suorittavat kaikki työt hyvällä ammattitaidolla ja laadukkaasti varmistaakseen, että:
- suunnittelun laatu on erinomainen;
 - kaikkien työsuoritusten laatu täyttää/ylittää suunnitteluperusteissa ja suunnitelmissa esitetyt vaatimukset; ja

- c) työn lopputulos soveltuu tarkoitettuun käyttöön ja täyttää/ylittää lopputuotteelle asetetut laadulliset tavoitteet.
- 12.6.4 Työmaan hallinnasta ja hoitamisesta Osapuolet sopivat, että:
- a) työmaan hallinta ja pääsy työmaalle saattaa olla rajoitettu Tilaaajan määräyksestä;
 - b) Osapuolet pitävät hallinnassaan olevan työmaa-alueen turvallisena ja siistinä; ja
 - c) Osapuolet noudattavat työmaa-alueella päätoteuttajan määräyksiä.
- 12.6.5 Allianssin tulee kirjallisesti ottaa työalue vastaan kadun tai muun alueen kunnossapitäjiltä ja luovuttaa se takaisin kunnossapitäjille työalueen valmistuttua sekä sopia työn aikaisten kunnossapitovelvoitteiden hoitamisesta.

13 Kustannukset ja maksut Palveluntuottajan jäsenryitykselle

13.1 Projektin kustannukset Kehitysvaiheessa

- 13.1.1 Projektin kustannukset Kehitysvaiheessa koostuvat Palveluntuottajan jäsenryitykselle suoritettavista maksuista sekä Tilaaajan kustannuksista.

13.2 Palveluntuottajan jäsenryitykselle suoritettavat maksut Kehitysvaiheessa

- 13.2.1 Tilaaaja korvaa Palveluntuottajan jäsenryitykselle Kehitysvaiheen tehtävien toteuttamisen ja näihin liittyvien muiden velvollisuuksien täyttämistä:
- a) Korvattavat kustannukset ja Kehitysvaiheen palkkion;
 - b) arvonlisäveron alla olevan mukaisesti; ja
 - c) muut mahdolliset maksut, jotka Tilaaaja on velvollinen korvaamaan Palveluntuottajan jäsenryitykselle tämän sopimuksen mukaisesti.

13.3 Projektin kustannukset Toteutusvaiheessa

- 13.3.1 Projektin Tavoitekustannus sovitaan Kaupallisen mallin liitteenä olevassa Kompensaatiomallissa. Tavoitekustannus sisältää sekä Kehitysvaiheessa että Toteutusvaiheessa Palveluntuottajan jäsenryitykselle suoritettavat maksut sekä Tilaaajan kustannukset sopimuksen liitteenä olevan Kaupallisen mallin mukaisesti.
- 13.3.2 Tavoitekustannuksen lisäksi Projektin kustannukset muodostuvat Tilaaajan toimittamista materiaaleista sekä mahdollisesta erillisestä bonuksesta.
- 13.3.3 Projektin budjetti määritellään liitteessä (Kompensaatioyhteenveto).

13.4 Palveluntuottajan jäsenryitykselle suoritettavat maksut Toteutusvaiheessa

- 13.4.1 Tilaaaja korvaa Palveluntuottajan jäsenryitykselle Toteutusvaiheen tehtävien toteuttamisen ja näihin liittyvien muiden velvollisuuksien täyttämistä:
- a) Korvattavat kustannukset ja Toteutusvaiheen palkkion;
 - b) arvonlisäveron alla olevan mukaisesti;
 - c) Kannustinjärjestelmän mukaisen mahdollisen bonuksen; ja
 - d) muut mahdolliset maksut, jotka Tilaaaja on velvollinen korvaamaan Palveluntuottajan jäsenryitykselle tämän sopimuksen mukaisesti.

13.5 Arvonlisävero

- 13.5.1 Jokaisen Osapuolen tulee olla rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi. Tähän sopimukseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevia arvonlisäverotusta koskevia säännöksiä.

- 13.5.2 Tässä sopimuksessa ilmoitetut maksut eivät sisällä suunnittelu- tai muuhun niihin liittyvän palvelun osalta arvonlisäveroa. Palveluntuottajan jäsenyrytyksellä on oikeus laskuttaa kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero. Palveluntuottajan jäsenyrytyksen on laskun yhteydessä eriteltävä arvonlisäveroton ja -verollinen osuus. Palveluntuottajan jäsenyrytyksen on annettava kaikki Tilaaajan pyytämät tiedot Tilaajalta laskutettavan arvonlisäveron määrästä.
- 13.5.3 Tässä sopimuksessa sovelletaan mahdolliseen rakentamispalveluun arvonlisäverolain 8 c §:n käännettyä verovelvollisuutta, jolloin työn tilaaja maksaa arvonlisäveron. Palveluntuottajan jäsenyrytyksen on laskun yhteydessä eriteltävä arvonlisäveroton ja -verollinen osuus. Palveluntuottajan jäsenyrytyksen on annettava kaikki Tilaaajan pyytämät tiedot Tilaajalta laskutettavan arvonlisäveron määrästä.

13.6 Laskut ja maksut

- 13.6.1 Osapuolet pyrkivät toteuttamaan laskutuksen siten, että se on Palveluntuottajien kannalta mahdollisimman kassavirtaneutraali. Edellä mainittu laskutusta koskeva periaate on määritelty Kompensoimallissa.
- 13.6.2 Laskutus suoritetaan Osapuolittain korkeintaan kaksi kertaa kuukaudessa. Laskut tulee lähettää Tilaaajalle. Laskun maksuajan tulee olla 21 vuorokautta laskun lähettämistä. Viivästyneelle maksulle Tilaaaja maksaa korkolain (633/1982) mukaisen viivästyskoron.
- 13.6.3 Ennen laskun toimittamista Tilaaajan ilmoittamaan osoitteeseen tulee Allianssin (laskujen tarkastaja) tarkastaa laskutusesityksen oikeellisuus ja laskutuskelpoisuus. Tämä tarkastus tulee tehdä viipymättä ja kuitenkin viimeistään 7 päivän kuluessa laskutusesityksen saapumisesta. Laskutusesityksen hyväksytyt osat ovat laskutuskelpoisia tarkastuksen jälkeen. Siltä osin kuin laskuntarkastaja katsoo, että laskutusesitys ei ole hyväksyttävissä, hänen tulee viipymättä toimittaa Palveluntuottajan jäsenyrytykselle perusteltu lisäselvityspyyntö. Lasku päivätään tarkastajan hyväksyntäpäivämäärälle ja toimitetaan välittömästi tämän jälkeen laskutusosoitteeseen.
- 13.6.4 Tarkemmat määräykset laskutuksesta ovat liitteessä (Tilaus).
- 13.6.5 Tilaaaja maksaa palkkion Palveluntuottajan jäsenyrytykselle kyseisen Palveluntuottajan sovittuun palkkioprosenttiin ja laskutusvälillä toteutuneisiin Korvattaviin kustannuksiin perustuen. Laskussa tulee olla eriteltynä Korvattavat kustannukset ja palkkio-osuus.
- 13.6.6 Projektin rakennusvaiheen päättymisen jälkeen Johtoryhmä tekee Bonusten ja Sanktioiden jaon siten, että mahdollisia jälkivastuuajan töitä varten tehdään varaus.
- 13.6.7 Allianssin Kannustinjärjestelmään liittyvät Bonukset ja Sanktiot maksetaan Projektin rakennusvaiheen päättymisen jälkeen, ellei Johtoryhmä erikseen päättä maksaa niitä ennen rakennusvaiheen päättymistä. Edellä mainittujen Kannustinjärjestelmään liittyvien maksujen maksaminen edellyttää Johtoryhmän hyväksyntää. Johtoryhmä tekee jälkivastuuajan päättymisen jälkeen Bonusten ja Sanktioiden lopputilityksen.
- 13.6.8 Kaikki maksut, joihin sisältyy Bonusta tai Sanktiota, pitää hyväksyttää Johtoryhmällä.
- 13.6.9 Omistusoikeus kaikkeen Projektia varten hankittuun irtaimeen kalustoon, laitteisiin, materiaaleihin ja varusteisiin, jotka on maksettu Palveluntuottajan jäsenyrytykselle tämän luvun mukaisesti, siirtyy Tilaaajalle maksuhetkellä.
- 13.6.10 Irtisanomis- ja purkutilanteissa Palveluntuottajan jäsenyrytyksen tulee huolehtia, että omistusoikeus sellaisiin esimerkiksi työmaalla varastoituna oleviin materiaaleihin, joita ei ole vielä sisällytetty Projektin töihin, siirretään Tilaaajalle ennen niitä koskevan maksun suorittamista Palveluntuottajan jäsenyrytykselle. Lisäksi Palveluntuottajan jäsenyrytyksen tulee huolehtia, että näitä materiaaleja säilytetään asianmukaisesti ja että ne on vakuutettu Allianssin lukuun. Tilaaajalla on oikeus vaatia ennen maksua selvitys em. seikoista.
- 13.6.11 Palveluntuottajan jäsenyrytykset hyväksyvät, että maksut Tilaaajalta ovat vain maksu, mutta eivät todiste, Projektin mukaisten tehtävien suorittamisesta tämän sopimuksen mukaisesti.

13.7 Ennakkomaksu

13.7.1 Palveluntuottajalle maksetaan ennakkomaksua, mikäli Projektissa päätetään tehdä valmistelevia töitä. Maksetun ennakon osuutta vähennetään Toteutusvaiheessa niillä hyvityserillä, jotka on sovittu Kehitysvaiheessa. Ennakkomaksuun liittyvät menettelyt on tarkemmin kuvattu liitteessä (Kompen-saatioyhteenvedo).

13.8 Läpinäkyvyys

13.8.1 Osapuolet tiedostavat, että on erittäin tärkeää hoitaa kaikki tämän sopimuksen mukaiset maksut osapuolten välillä läpinäkyvästi siten, että jokaisella Osapuolella on mahdollisuus varmistaa maksu-jen sopimuksenmukaisuus.

13.9 Asiakirjojen säilyttäminen

13.9.1 Allianssin tulee arkistoida:

- a) asiakirjat liittyen kirjanpitoon, joka on suoritettu hyvää kirjanpitoa noudattaen ja esittää kaikki maksut ja kustannukset, jotka ovat aiheutuneet kyseisen vaiheen tehtävien suorittamisesta; ja
- b) kaikki muu dokumentaatio ja asiakirjat, jotka Osapuolet ovat laatineet tämän sopimuk-sen voimassaolon aikana Toteutusvaiheen tehtävien suorittamista varten.

13.9.2 Arkistointiveloite jatkuu kolme vuotta sopimuksen päättymisestä tämän sopimuksen liitteenä olevan arkistointisuunnitelman mukaisesti.

13.10 Auditointi

13.10.1 Tilaaja voi sopimuksen päivämäärästä alkaen siihen saakka, kun on kulunut kolme vuotta sopimuk-sen päättymisestä, määrätä suoritettavaksi tarkastuksen koskien mitä tahansa dokumentaatiota, joka on laadittu Allianssin alaisuudessa tehtävän työn tuottamista varten.

13.10.2 Tarkastuksen suorittaa Allianssin talousasiantuntija tai muu ulkopuolinen ja riippumaton tarkastaja. Tarkastaja on salassapitovelvollinen myös suhteessa muihin tämän sopimuksen Osapuoliin tarkas-tuksen yhteydessä saamistaan luottamuksellisista tiedoista siten kuin jäljempänä salassapidosta to-detaan.

13.10.3 Tällaisen auditoinnin suorittamiseksi Osapuolet järjestävät tarkastajalle pääsyn kaikkeen tarkastuk-sen kannalta tarpeelliseen Aineistoon ja tiloihin.

13.10.4 Tarkistuskustannukset ovat Tilaajan kustannuksia.

13.10.5 Mikäli tarkastuksessa ilmenee, että Palveluntuottajan jäsenyritykselle suoritettavat maksut alittavat tai ylittävät tämän sopimuksen perusteella suoritettavaksi kuuluvan määrän, Tilaaja maksaa Palvelun-tuottajan jäsenyritykselle alituksen tai Palveluntuottajan jäsenyritys korvaa Tilaajalle ylityksen.

14 Laajuuden muutokset ja tavoitteiden asettaminen

14.1 Laajuuden muutos

14.1.1 Toteutussuunnitelman muutos on laajuuden muutos, jos sitä ei ole mahdollista toteuttaa ilman, että se vaikuttaa Tavoitekustannuksen tai Avaintulostavoitteiden muuttumiseen.

14.1.2 Mikäli mahdollinen muutos muuttaa Toteutussuunnitelmaa siten, että se vaikuttaa Allianssin Tavoite-kustannukseen tai Avaintulostavoitteisiin, tulee Osapuolten ensisijaisesti kehittää Projektia ja selvittää kaikki mahdolliset keinot Tavoitekustannuksen ja Avaintulostavoitteiden saavuttamiseksi Hankkeen parhaaksi.

14.1.3 Osapuolet määrittävät ja sopivat Toteutus suunnitelmaa vahvistamisen yhteydessä, minkälaiset muutokset katsotaan laajuuden muutokseksi, mitkä suunnitelmien täsmentämiseksi ja mitkä riskien tai mahdollisuuksien toteutumiseksi.

14.2 Oikeus laajuuden muutoksiin

14.2.1 Tilaaja voi määrätä Johtoryhmän muuttamaan laajuutta. Laajuuden muutoksen vaikutukset otetaan huomioon muun muassa Tavoitekustannuksessa ja Avaintulostavoitteissa. Päätöksen laajuuden muutoksen vaikutusten määrästä tekee Johtoryhmä.

14.2.2 Johtoryhmällä ei ole toimivaltaa päättää laajuuden muutoksesta ilman Tilaajan määräystä. Johtoryhmä voi kuitenkin milloin tahansa suositella Tilaajalle laajuuden muutosta.

14.3 Riskit ja mahdollisuudet

14.3.1 Projektin Tavoitekustannusta ja Avaintulostavoitteita määritettäessä Osapuolet kartoittavat yhdessä Projektin toteuttamiseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Tällöin Osapuolet:

- a) sopivat sellaisista riskeistä, jotka kuuluvat Tilaajan vastuulle;
- b) sopivat sellaisista riskeistä ja mahdollisuuksista, jotka muuttavat asetettuja tavoitteita; ja
- c) tekevät Projektin Tavoitekustannukseen varauksia muita riskejä ja mahdollisuuksia varten.

14.3.2 Osapuolet sopivat, että muut kuin kohtiin 14.3.1 a) ja b) liittyvät riskit ja mahdollisuudet jaetaan yhteisesti siitä huolimatta:

- a) että nämä riskit ja mahdollisuudet eivät välttämättä ole kenenkään hallittavissa;
- b) että Osapuolet eivät ole tehneet varauksia kustannusarvioon näitä riskejä ja mahdollisuuksia varten; ja
- c) että Osapuolet eivät ole pystyneet etukäteen ottamaan huomioon näitä riskejä ja mahdollisuuksia tehdessään kustannusarviota.

14.3.3 Ylivoimaisen esteen osalta sovelletaan kohtaa 24.

14.4 Tavoitteisiin liittyvien muutosten ilmoittaminen ja hyväksyminen

14.4.1 Edellä määriteltyjen riskien ja mahdollisuuksien toteutuessa Projektipäällikkö tai kuka tahansa Projektiryhmän jäsen voi ilmoittaa tästä Johtoryhmälle. Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- a) kuvaus tapahtumasta tai olosuhteista sekä ne perusteet, jotka voivat muuttaa tavoitteita;
- b) yhteenveto ehdotetuista vaihtoehdoista tapahtuman tai olosuhteiden hoitamisessa;
- c) alustava arvio jokaisesta vaihtoehdosta ja sen vaikutuksesta Avaintulostavoitteisiin, jos riskit tai mahdollisuudet toteutuvat ja sen oletetaan muuttavan tavoitteita; ja
- d) ehdotus ajanjaksosta, jonka kuluessa Johtoryhmän tulisi tehdä päätös toimenpiteistä.

14.4.2 Kun Johtoryhmä on vastaanottanut edellä mainitun ilmoituksen, sen tulee päättää niin pian kuin mahdollista, muuttaako tapahtuma tai olosuhde tavoitteita, Tavoitekustannusta, Avaintulostavoitteita ja niiden mittareita taikka aikataulua.

14.4.3 Kun Johtoryhmä tekee edellä olevan kohdan mukaisen päätöksen, sen tulee ottaa huomioon alkuperäiset tavoitteet.

14.4.4 Tavoitekustannusta muutetaan tavoitteiden muuttamisen mukaisesti.

14.4.5 Avaintulostavoitteita ei muuteta missään muissa olosuhteissa kuin edellä tässä luvussa tarkoitetuissa tilanteissa.

15 Vakuudet

15.1 Ennakkomaksua turvaava vakuus

15.1.1 Mikäli Tilaaja vaatii ennakkomaksua turvaavan vakuuden, Palveluntuottaja on velvollinen antamaan Tilaajalle ennakkomaksun vakuudeksi joko raha- tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, rahalaitokseen tehdyn rahatalletuksen tai muun Tilaajan hyväksymän vakuuden. Talletustodistukseen tai muuhun irtaimeen panttiin on liitettävä pantinantajan panttaussitumus ja talletustodistukseen lisäksi pankin situmus säilyttää Tilaajalle panttioikeus talletukseen.

15.2 Työnaikainen vakuus

15.2.1 Mikäli Tilaaja vaatii työnaikaisen vakuuden, Palveluntuottaja on velvollinen antamaan Tilaajalle työnaikaiseksi vakuudeksi joko raha- tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, rahalaitokseen tehdyn rahatalletuksen tai muun Tilaajan hyväksymän vakuuden. Talletustodistukseen tai muuhun irtaimeen panttiin on liitettävä pantinantajan panttaussitumus ja talletustodistukseen lisäksi pankin situmus säilyttää Tilaajalle panttioikeus talletukseen.

15.3 Vakuuksia koskevat ehdot

- 15.3.1 Samaan konserniin kuuluvan yrityksen antamaa takausta ei hyväksytä vakuudeksi.
- 15.3.2 Jos Palveluntuottajan jäsenyrityksen antaman vakuuden arvo muuttuu tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen toteuttaman osuuden arvo muuttuu siinä määrin, että vakuus ei enää vastaa sovittua vakuuden määrää, on vakuutta tarkistettava vastaavasti Tilaajan tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen esittämästä vaatimuksesta.
- 15.3.3 Palveluntuottajan jäsenyrityksen on huolehdittava siitä, että kaikki vaadittavat vakuudet toimitetaan määräajassa ja että ne ovat voimassa, kunnes kaikki vakuuksien palauttamiselle asetetut ehdot on täytetty. Vakuus on palautettava viimeistään silloin, kun ennakkomaksu on kokonaisuudessaan palautettu Tilaajalle.
- 15.3.4 Vakuuksiin liittyvät Palveluntuottajan jäsenyrityksen kustannukset ovat Korvattavia kustannuksia.
- 15.3.5 Palveluntuottajan jäsenyrityksen on annettava vakuus Tilaajalle ennen kuin Palveluntuottajan jäsenyrityksen on oikeutettu tämän sopimuksen mukaisiin maksuihin, kuitenkin viimeistään 21 vuorokauden kuluttua Toteutusvaiheen tilauksen allekirjoittamisesta.

16 Vakuutukset

16.1 Allianssin lukuun otettavat vakuutukset

- 16.1.1 Osapuolilla tulee olla Johtoryhmän hyväksymän vakuutusstrategian mukaiset vakuutukset. Vakuutusstrategia tulee laatia osana riskienhallintaa, ja vakuutusturvan tulee olla riittävän kattava. Osapuolien tulee viipymättä tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen laatia vakuutusstrategia ja esittää se Johtoryhmälle. Kun Johtoryhmä on hyväksynyt vakuutusstrategian, se liitetään tämän sopimuksen liitteeksi.
- 16.1.2 Vakuutettuna tulee olla kaikki Allianssin osapuolet, alihankkijat ja aliurakoitsijat. Tilaaja tulee olla mainittuna korvauksen saajana erikseen jokaisessa vakuutuksessa.
- 16.1.3 Vakuuttajan tulee luopua oikeudestaan hakea korvausta vahingon aiheuttajalta (Waiver of Subrogation) tämän ollessa vakuutettuna tässä vakuutuksessa. Vakuutuksen on katettava myös vakuutettujen toisilleen aiheuttamat vahingot (Cross Liability).

16.2 Tilaajan ja Palveluntuottajan jäsenyrityksien omat vakuutukset

16.2.1 Tilaajalla ja Palveluntuottajan jäsenyrityksellä on oltava henkilöstölleen voimassa lakisääteinen työtapaturmavakuutus ja lakisääteinen työeläkevakuutus, käytettäville ajoneuvoille ja työkoneille liikennevakuutukset sekä muut lakisääteiset vakuutukset. Tilaajan ja Palveluntuottajan jäsenyritysten tulee valvoa, että sen käyttämillä alihankkijoilla ja toimittajilla on työskennellessään vastaavat voimassa olevat vakuutukset.

16.3 Vakuutusyhtiötä koskevat vaatimukset

16.3.1 Vakuutuksenantajan tulee olla luotettava ja vakavarainen vakuutusyhtiö, jolla on hyvä maine vakuutusmarkkinoilla. Vakuutusyhtiöllä tulee olla kansainvälisen luokituslaitoksen antama luokitus, jonka minimivaatimus on Standard & Poor's A, Moody's A2 tai muun luokituslaitoksen antama vastaava luokitus. Luokitus tarkastetaan määräajoin Kehitysvaiheessa sovittavalla tavalla. Johtoryhmä voi kuitenkin erikseen perustellusta syystä hyväksyä vakuutuksenantajaksi sellaisenkin vakavaraisen ja luotettavaksi katsomansa vakuutusyhtiön, joka ei täytä edellä esitettyä luokitusvaatimusta.

16.4 Vakuuttamiskustannukset

16.4.1 Allianssin lukuun otetuista vakuutusstrategian mukaisista vakuutuksista aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien vakuutusmeklaripalkkiot ja omavastuuosuuskustannukset, ovat Kaupallisen mallin mukaisesti Korvattavia kustannuksia.

16.4.2 Palveluntuottajan jäsenyrityksen vakuutusten ottamisesta ja ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset eivät ole Palveluntuottajalle tai Palveluntuottajan jäsenyritykselle Korvattavia kustannuksia, ellei niitä ole merkitty Kaupallisessa mallissa Korvattaviksi kustannuksiksi.

16.5 Korvausvaatimuksen esittäminen

16.5.1 Osapuolien tulee ilmoittaa Johtoryhmälle kaikista vakuutustapahtumista, jotka liittyvät Allianssin lukuun otettaviin vakuutuksiin.

16.5.2 Johtoryhmä päättää kaikista Allianssiin liittyvistä vakuutuskorvausvaatimuksista. Jokaisen Osapuolen tulee:

- a) pitää muut Osapuolet tietoisina kaikista vakuuttajille tehdyistä vaatimuksista, jotka liittyvät työn suorittamiseen Allianssin alaisuudessa sekä tällaisten vaatimusten eteneemisestä ja tuloksista;
- b) olla sopimatta vakuutustapahtumaa ilman Johtoryhmän etukäteishyväksyntää; ja
- c) varmistaa, että Johtoryhmällä on kaikki tieto, joka on Osapuolen tiedossa liittyen kyseiseen vakuutustapahtumaan.

16.5.3 Osapuolet voivat kuitenkin sopia Johtamisjärjestelmässä, että Projektiryhmä käsittelee tietyt korvausvaatimukset Johtoryhmän sijasta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sovitun euromäärän alittavat korvausvaatimukset.

16.6 Kielto antaa vakuudeksi vakuutuskorvauksia

16.6.1 Osapuolet sitoutuvat olemaan panttaamatta tai muuten antamatta vakuudeksi Allianssin lukuun otettavista vakuutuksista saatavia korvauksia.

16.7 Allianssin lukuun otettavien vakuutusten yleiset vaatimukset

16.7.1 Osapuolten tulee noudattaa kaikkia kunkin vakuutussopimuksen mukaisia vakuutus- ja suojeluehtoja sekä muita mahdollisia vakuutussuojan ylläpitämiseksi edellytetyjä ehtoja.

16.7.2 Vakuutuksia voidaan muuttaa vain Johtoryhmän vaatimuksesta ja Johtoryhmän vaatimalla ja hyväksymällä tavalla. Vakuutuskauden aikana vakuutukseen tehtävät muutokset hoitaa vakuutuksen hankkinut Osapuoli saatuaan muutokseen Johtoryhmän hyväksynnän.

- 16.7.3 Osapuolen, joka on vastuussa vakuutusten hankkimisesta tämän sopimuksen perusteella, tulee toimittaa vakuutuskirjat, muu vakuutusdokumentaatio ja vahvistus vakuutusmaksujen maksamisesta Johtoryhmälle sekä toimittaa muille Osapuolille sopimuksen mukaisten vakuutusten voimassaolon vahvistava vakuutustodistus.
- 16.7.4 Mikäli joku Osapuolista rikkoo mitä tahansa tämän kohdan määräystä, muut Osapuolet voivat maksaa vakuutusten voimassapitämiseksi vaaditut maksut tai hankkia itse vastaavat vakuutukset. Kummassakin tapauksessa muilla Osapuolilla on oikeus saada määräystä rikkoneelta Osapuolelta korvaus vakuutuksen voimassa pitämiseksi suorittamista maksuista tai uuden vakuutuksen hankkimisesta aiheutuvista vakuutusyhtiön perimistä välittömistä kustannuksista, jos ne eivät kuulu Allianssin Korvattaviin kustannuksiin.
- 16.7.5 Jokainen Osapuoli (vahingonkorvaaja) korvaa jokaiselle muulle Osapuolelle (korvauksensaaja) kaikki, välittömät ja välilliset, kulut, kustannukset, menetykset ja kärsityt vahingot, jotka vahingonkorvaaja on aiheuttanut jättämällä täyttämättä vakuutusten ottamiseen liittyvät velvoitteensa.
- 16.7.6 Jos Osapuolet saavat vahingon vuoksi vakuutuskorvausta, Tilaaajan Palveluntuottajan jäsenyritykselle suorittamat maksut ja vakuutuskorvaus yhteensovitetään siten, ettei Palveluntuottajan jäsenyritys saa samasta suoritteesta päällekkäistä maksua. Saatu vakuutuskorvaus otetaan huomioon Projektin Tavoitekustannuksessa ja Avaintulosalueilla siten, ettei vahinko heikennä Allianssin suoritusta siltä osin kuin vahingosta on saatu vakuutuskorvaus.

17 Immateriaalioikeudet

17.1 Yleiset Tausta-aineistoa, Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia koskevat ehdot

- 17.1.1 Osapuolet vastaavat siitä, että he ovat asianmukaisesti huolehtineet Tausta-aineiston, Aineiston ja Immateriaalioikeuksien luottamuksellisesta käsittelystä ja vakuuttavat, että heillä on oikeudet kaikkeen Tausta-aineistoon, Aineistoon ja niiden Immateriaalioikeuksiin, jotka ovat tarpeen tämän sopimuksen mukaisten tehtävien suorittamiseksi. Osapuolet vastaavat siitä, että toiselle Osapuolelle tämän kohdan perusteella myönnettävät oikeudet sisältävät alla kuvatut oikeudet. Osapuolet vakuuttavat, että nämä eivät ole tehneet Immateriaalioikeuksien hyödyntämistä rajoittavia muita sopimusjärjestelyitä.
- 17.1.2 Tämän sopimuksen tarkoituksena ei ole siirtää Osapuolten olemassa olevien Immateriaalioikeuksien omistusoikeutta toisille Osapuolille eikä käyttää hankkeen Tausta-aineistoa tai Aineistoa muuhun kuin Aineiston käyttötarkoitusta varten. Jos Osapuolten olemassa olevien Immateriaalioikeuksien omistusoikeutta kuitenkin jossain tilanteessa siirretään, Immateriaalioikeuksien omistusoikeus siirtyy vain erillisellä kirjallisella sopimuksella, jossa siirto on nimenomaisesti yksilöity.
- 17.1.3 Osapuolella ei ole oikeutta käyttää toiselta Osapuolelta samaansa Tausta-aineistoa tai Aineistoa muutoin kuin Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesti.
- 17.1.4 Osapuolet vastaavat siitä, että toisen Osapuolen virka-, liike- tai yrityssalaisuuksia ei paljasteta, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu.
- 17.1.5 Osapuolen toimittaman Tausta-aineiston ja Aineiston sisältö ja toimitustapa on sovittu yhdessä Kehitysvaiheessa siten, että niitä voidaan käyttää ja hyödyntää tässä Projektissa Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesti Hankkeen parhaaksi -periaatetta noudattaen.
- 17.1.6 Kaupallisen mallin mukaiset maksut sisältävät ja kattavat korvauksen Tausta-aineiston ja Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä tämän sopimuksen voimassaoloaikana ja myös sen päättämisen jälkeen, oli sopimuksen päättämisen perusteena sitten jälkivastuuajan päättymisen tai irtisanominen.
- 17.1.7 Kaikki tämän kohdan mukaisesti tehtävät tiedoksiannot ja sopimukset on tehtävä kirjallisesti.

17.2 Osapuolten olemassa oleva Tausta-aineisto ja Immateriaalioikeudet

17.2.1 Osapuolten olemassa olevan Tausta-aineiston ja sen Immateriaalioikeuksien omistusoikeus säilyy sillä Osapuolella, joka on alun perin omistanut Tausta-aineiston ja sen Immateriaalioikeudet.

17.3 Projektin aikana tai sen jälkeen jatkokehitetty Osapuolen omistama Tausta-aineisto ja sen Immateriaalioikeudet

17.3.1 Osapuolten ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista omistaman, Projektin aikana tai sen jälkeen jatkokehitetyn Tausta-aineiston ja Immateriaalioikeuksien omistusoikeus säilyy sillä Osapuolella, joka on jo alun perin omistanut Tausta-aineiston ja Immateriaalioikeudet. Tämän kohdan mukaisessa jatkokehittämisessä on kyse tilanteesta, jossa Tausta-aineiston kehittäjää tai kehittäjiä ei pystytä tarkasti yksilöimään ja/tai kehittämisen tuloksena ei synny uutta Aineistoa.

17.4 Projektin aikana yhden Osapuolen toimesta kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet

17.4.1 Jos tämän sopimuksen Osapuoli on yksin kehittänyt Projektin aikana uutta Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia, niiden omistusoikeus tulee sille Osapuolelle, joka on suorittanut kehitystyön, ja käyttöoikeus tulee Tilaajalle alla kuvatulla tavalla.

17.4.2 Edellä sanottua sovelletaan siitä riippumatta, onko Osapuoli kehittänyt uutta Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia ilman aikaisemmin olemassa olevaa Aineistoa tai olemassa olevan Aineiston pohjalta.

17.4.3 Mikäli Osapuolet havaitsevat, että Projektin aikana voi syntyä tilanne, jossa tämän kohdan mukaisia oikeuksia voidaan soveltaa Projektissa, tulee Osapuolten sopia Aineiston kehittämisestä ja siihen liittyvistä menettelytavoista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

17.5 Projektin aikana yhdessä kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet

17.5.1 Projektin aikana Osapuolten yhdessä kehittämän uuden Aineiston ja Immateriaalioikeuksien omistusoikeus tulee yhteisesti tämän sopimuksen Osapuolille ja siltä osin kuin Tilaajalle ei tule omistusoikeutta, tulee sille käyttöoikeus alla kuvatulla tavalla.

17.5.2 Mikäli Osapuolet havaitsevat, että Projektin aikana voi syntyä tilanne, jossa tämän kohdan mukaisia oikeuksia voidaan soveltaa Projektissa, tulee Osapuolten sopia Aineiston kehittämisestä ja siihen liittyvistä menettelytavoista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

17.6 Tilaajan käyttöoikeus Aineistoon

17.6.1 Ellei jäljempänä olevasta muuta johdu, Palveluntuottajan jäsenyritys myöntää Tilaajalle peruuttamattoman, rajoittamattoman, itsenäisen, ei-eksklusiivisen ja rinnakkaisen oikeuden käyttää Aineistoa Aineiston käyttötarkoitusta varten. Huomioitava on, että Tilaajalla tarkoitetaan tässä edellä kohdassa 1 Tilaajaksi merkittyä Osapuolta tai merkittyjä Osapuolia.

17.6.2 Myönnetyn käyttöoikeuden perusteella Tilaajalla on Aineiston käyttötarkoitusta varten oikeus hyödyntää, muuttaa, käyttää muutetussa muodossa, edelleen kehittää, kopioida, jäljentää, siirtää sekä alilisensoida Aineistoa kolmannelle mukaan lukien mutta ei rajoittuen oikeuteen päivittää niin sanottu natiivimalli, soveltuvaksi uusiin tiedosto- tai järjestelmäversioihin siinä laajuudessa kuin vilpittömässä mielessä katsotaan tarpeelliseksi Aineiston käyttötarkoitusta varten. Tilaajalle myönnetty käyttöoikeus oikeuttaa käyttämään edellä kuvattujen käyttöoikeuksien mukaisessa laajuudessa Aineistoa itsenäisesti tai kolmannen osapuolen toimesta siinä laajuudessa kuin Tilaaja katsoo tarpeelliseksi Aineiston käyttötarkoitusta varten.

17.6.3 Tilaajan käyttöoikeus Palveluntuottajan jäsenyrityksen Aineistoon alkaa välittömästi tämän sopimuksen tultua voimaan ja voimaantulon jälkeen luotuaan Aineistoon välittömästi Palveluntuottajan jäsenyrityksen luotua Aineistoa. Tilaajalla on oikeus käyttää Aineistoa tämän sopimuksen voimassaolokana ja myös sen jälkeen.

17.6.4 Tilaajalle myönnetty käyttöoikeus sisältää oikeuden tämän sopimuksen päättyessä mistä syystä tahansa:

- a) joko itsenäisesti tai toisen palveluntuottajan toimesta jatkaa Aineiston käyttötarkoituksen toteuttamista käyttämällä Aineistoa (mukaan lukien oikeus kopioida ja muokata Aineistoa) tässä sopimuksessa kuvatulla tavalla;
 - b) siirtää tällaiset oikeudet kolmannelle osapuolelle Aineiston käyttötarkoitusta varten; ja
 - c) saada Palveluntuottajan jäsenyritykseltä tukea Aineiston käytössä siirtymäajan (enintään kuuden kuukauden ajaksi) tämän sopimuksen päättymisestä yhdessä sovitulla tavalla, yhdessä sovittua kohtuullista korvausta vastaan Aineiston käyttötarkoitusta varten.
- 17.6.5 Mikäli Tilaaja haluaa käyttää Aineistoa myös Projektin kohteen muutokseen tai laajennukseen Aineiston käyttötarkoitusta vastaavalla tavalla, Palveluntuottajan jäsenyrittäjä sitoutuu myöntämään Tilaajalle edellä kuvatut käyttöoikeudet Aineistoon. Palveluntuottajan jäsenyrittäjä ei vastaa Aineiston soveltuvuudesta ja toimivuudesta Projektin kohteen muutokseen ja laajennukseen.
- 17.6.6 Jos Tilaaja tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta olennaisesti loukkaa tässä sopimuksessa sovitut Palveluntuottajan jäsenyrityksen Tausta-aineiston tai Aineiston Immateriaalioikeuksia, Palveluntuottajan jäsenyrittäjä voi kieltäytyä jatkossa myöntämästä Tilaajalle uuteen Aineistoon edellä tarkoitettua käyttöoikeutta.
- 17.6.7 Palveluntuottajan jäsenyrittäjä ei ole vastuussa Tilaajan Aineistoon tekemistä muutoksista, muutoksien vaikutuksista taikka Aineiston käyttämisestä muuhun kuin Aineiston käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön.
- 17.6.8 Tämän kohdan mukainen Tilaajan käyttöoikeus säilyy voimassa, vaikka tämä sopimus päättyy mistä syystä tahansa.

17.7 Tilaajan käyttöoikeus Tausta-aineistoon

- 17.7.1 Palveluntuottajan jäsenyrittäjä sitoutuu toimittamaan Tilaajan käyttöön sellaisen Tausta-aineiston, jota Tilaaja tarvitsee Projektia varten. Lisäksi Palveluntuottajan jäsenyrittäjä sitoutuu myöntämään ilman erillistä korvausta kyseiselle Tilaajalle tällaiseen Tausta-aineistoon ei-yksinomaisen käyttöoikeuden Projektin toteuttamista varten.
- 17.7.2 Käyttöoikeutta ei saa käyttää muuhun kuin edellä mainittuun tarkoitukseen, eikä sitä saa luovuttaa eikä lisensoida edelleen. Käyttöoikeuden voimassaolo päättyy, kun Tilaaja ei enää tarvitse käyttöoikeutta Projektin toteuttamista varten, ja aina kuitenkin viimeistään Projektin tultua Palveluntuottajan jäsenyrityksen osalta suoritetuksi.
- 17.7.3 Mikäli Tilaaja tarvitsee Aineiston käyttämistä varten Tausta-aineistoon käyttöoikeuden Projektin päättymisen jälkeen, tulee edellä mainitun Tausta-aineiston käyttöoikeudesta sopia erikseen.

17.8 Kolmansien osapuolten aineisto ja immateriaalioikeudet

- 17.8.1 Osapuolet sitoutuvat yhdessä toimimaan siten, että Osapuolet pyrkivät saamaan Projektissa tarvittavaan kolmansien osapuolten aineistoon ja immateriaalioikeuksiin sellaiset oikeudet, jotka ovat tässä Projektissa Hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaiset. Tarvittaessa Johtoryhmä päättää toimintatavasta liittyen kolmansien osapuolten aineistoon ja immateriaalioikeuksiin.
- 17.8.2 Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee ottaa edellä mainittu huomioon alihankintasopimuksia tehdessään.

17.9 Korvausvastuu

- 17.9.1 Immateriaalioikeuksia loukannut Osapuoli vastaa kaikista Tausta-aineistoon, Aineistoon ja/tai Immateriaalioikeuksiin liittyvistä vahingoista ja korvauksista, joita muille Osapuolille aiheutuu tai muilta Osapuolilta vaaditaan (esimerkiksi kolmansien osapuolten immateriaalioikeuksien rikkomisen seurauksena) loukanneen Osapuolen menettelyn vuoksi.
- 17.9.2 Osapuolen on viipymättä ilmoitettava tähän kohdistetuista vaatimuksista immateriaalioikeuksia loukanneelle Osapuolelle.

- 17.9.3 Immateriaalioikeuksia loukannut Osapuoli hankkii kustannuksellaan jatkokäyttöoikeuden tai korvaa-
van tuotteen käyttöoikeuden, mikäli tämä rikkoo kolmannen immateriaalioikeuksia ja jatkokäyttö sen
vuoksi kielletään.

17.10 Sopimuksen siirtämisen vaikutukset

- 17.10.1 Mikäli Tilaaja käyttää oikeuttaan siirtää tämä sopimus, Tilaaja ja Palveluntuottajien jäsenryitykset
sopivat yhdessä sopimuksen siirron mahdollisista vaikutuksista Tausta-aineistoon, Aineistoon ja Im-
materiaalioikeuksiin.

18 Salassapito

18.1 Salassapitoa koskevat ehdot

- 18.1.1 Osapuolet sitoutuvat pitämään luottamuksellisina kaikki tämän sopimuksen kautta saamansa tiedot,
jotka voivat sisältää Osapuolten liike- ja ammattisalaisuuksia tai muuta tietoa, joka on määritelty
salassa pidettäväksi laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999, jäljempänä ”julkisuus-
laki”) tai muualla lainsäädännössä. Lisäksi Osapuolet sitoutuvat olemaan hyödyntämättä tietoja mis-
sään muussa kuin tähän sopimukseen liittyvissä tehtävissä. Luottamuksellisuus ei koske seuraavia
poikkeuksia:
- tietoja, jotka ovat julkisessa tiedossa tai jotka olisi voitu saada laillisesti tietoon, vaikka
osapuoli ei olisi osallisena tässä sopimuksessa;
 - tietoja, jotka olivat Osapuolen hallussa ilman salassapitovelvoitetta jo ennen kuin toi-
nen tämän sopimuksen Osapuoli luovutti saman tiedon;
 - tietoja, joiden ilmaisemiseen tai luovuttamiseen muut Osapuolet ovat etukäteen anta-
neet kirjallisen suostumuksen; ja
 - tietoja, jotka Osapuoli joutuu ilmaisemaan tai luovuttamaan häntä velvoittavan lain-
säädännön tai viranomaisen antaman määräyksen tai päätöksen nojalla.
- 18.1.2 Luottamuksellista tietoa ovat erityisesti ne asiakirjat, jotka on nimenomaisesti merkitty luottamuksel-
liseksi, liikesalaisuudeksi tai salassa pidettäväksi.
- 18.1.3 Osapuolet eivät saa hyödyntää luottamuksellista tietoa missään muussa yhteydessä kuin siinä teh-
tävissä, mikä meillä on tässä Allianssissa.
- 18.1.4 Osapuolten tulee käsitellä ja säilyttää luottamuksellista tietoa huolellisesti.
- 18.1.5 Osapuolet sitoutuvat kaikin tavoin varmistamaan, että Osapuolten työntekijät, alihankkijat ja muut
edustajat, mukaan lukien Allianssin talousasiantuntija, noudattavat edellä mainittuja luottamukselli-
suutta koskevia ehtoja. Osapuolet varmistavat, että luottamuksellista tietoa käsittelevät henkilöt al-
lekirjoittavat tämän sopimuksen liitteenä olevan salassapitosopimuksen, mikäli joku Osapuolista sitä
vaatii.
- 18.1.6 Antaessaan hankkeesta tietoa julkisuuteen Osapuolet toimivat Allianssin johtamisjärjestelmän vies-
tintää koskevien menettelytapojen mukaisesti. Osapuolet varmistavat, että myös Osapuolten työn-
tekijät, alihankkijat ja muut edustajat toimivat edellä olevan mukaisesti.
- 18.1.7 Salassapitoa koskevat ehdot säilyvät voimassa tämän sopimuksen voimassaolon päättymisen jäl-
keenkin kolmen (3) vuoden ajan.

18.2 Sopimuksen ja sen liitteiden julkisuus

- 18.2.1 Tämä sopimus ja sen liitteet sekä niissä olevat tiedot ovat julkisia asiakirjoja, ellei toisin ole mainittu.
- 18.2.2 Kaupallisessa mallissa mainituissa tarkastuksissa laaditut Allianssin talousasiantuntijan raportit ei-
vät ole julkisia asiakirjoja, vaan ne ovat lain nojalla salassa pidettäviä asiakirjoja.

19 Erimielisyyksien ratkaiseminen

19.1 Menettelytapa erimielisyyksien ratkaisemisessa

- 19.1.1 Osapuolet sitoutuvat välttämään riitoja sovittamalla kaikki erimielisyydet hyvässä hengessä Allianssin periaatteiden mukaisesti.
- 19.1.2 Osapuolten täytyy välittömästi erimielisyyden ilmetessä ilmoittaa siitä toisille Osapuolille, ja jos erimielisyyttä ei saada ratkaistua 7 päivän kuluessa ilmoituksesta, Osapuolten tulee siirtää se Johtoryhmän ratkaistavaksi. Tämän jälkeen:
- Johtoryhmän pitää ratkaista erimielisyys Hankkeen parhaaksi -periaatteella ja sen tulee päästä erimielisyydestä yksimieliseen päätökseen;
 - Johtoryhmä voi päättää mitä tahansa toimenpiteitä, jotka se katsoo tarpeelliseksi yksimieliseen päätökseen pääsemiseksi, mukaan lukien sovittelijan tai konsultin palkkaaminen;
 - Johtoryhmän tulee tehdä päätös kaikista erimielisyyksistä, jotka toimitetaan sen käsiteltäväksi, ja sen tulee antaa tieto päätöksestä jokaiselle osapuolelle kirjallisesti 30 päivän sisällä erimielisyyden ilmaantumisesta; ja
 - Johtoryhmän päätös on lopullinen ja se sitoo kaikkia osapuolia.

20 Vahingonkorvaus ja sen vaatiminen

20.1 Vahingonkorvauksen vaatiminen

- 20.1.1 Riippumatta siitä, mitä erimielisyyksien ratkaisemisesta on edellä todettu, jokainen Osapuoli on velvollinen korvaamaan kaikille muille Osapuolille kaikki, välittömät ja välilliset, kustannukset, menetykset ja vahingot, jotka hän tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta aiheuttaa muille Osapuolille.
- 20.1.2 Jokaisella Osapuolella on erillinen ja itsenäinen oikeus vaatia toiselta Osapuolelta vahingonkorvausta, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta. Osapuolella on erillinen ja itsenäinen oikeus vaatia toiselta Osapuolelta vahingonkorvausta myös silloin, jos vahinko on aiheutettu Immateriaalioikeuksien loukkauksella, salassapitorikkomuksella tai vakuutus- ja suojelehtojen ja muiden mahdollisten vakuutusuojan ylläpitämiseksi edellytettyjen ehtojen laiminlyönillä.
- 20.1.3 Meillä ei ole missään muussa kuin tässä kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa oikeutta saattaa tätä sopimusta koskevaa asiaa käräjäoikeudessa ratkaistavaksi.

20.2 Oikeuspaikka

- 20.2.1 Jos asia joudutaan tässä kohdassa tarkoitettussa tapauksessa saattamaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi, oikeuspaikkana on tällöin Varsinais-Suomen käräjäoikeus.

21 Keskeyttämistä, irtisanomista ja purkamista koskevat ehdot

21.1 Määräaikojen laskeminen

- 21.1.1 Kirjallinen ilmoitus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona ilmoitus on todistettavasti lähetetty. Jos toimeen liittyy määräaika, tämä aika alkaa kulua seuraavasta päivästä.

21.2 Tilaajan oikeus keskeyttää Projekti

- 21.2.1 Tilaaja voi milloin tahansa ja mistä syystä tahansa määrätä meidät keskeyttämään kaikki tai osan Projektin mukaisista töistä Tilaajan päättämäksi ajaksi. Tilaajan tulee tehdä ilmoitus kirjallisesti.
- 21.2.2 Tilaajan ja Palveluntuottajan tulee suunnitella yhdessä ja toteuttaa hallitusti ja Johtoryhmän päätösten mukaisesti Projektin mukaisten töiden keskeyttämiseen ja uudelleen aloittamiseen liittyvät järjestelyt, mukaan lukien aikataulu.
- 21.2.3 Jos Tilaaja keskeyttää Projektin tehtävät enintään kolmen (3) kuukauden ajaksi, Tilaaja voi määrätä Palveluntuottajan aloittamaan sanotut tehtävät uudelleen. Tilaajan tulee tehdä ilmoitus kirjallisesti kohtuullisen ajan kuluessa.
- 21.2.4 Keskeytyksen aikana Osapuolet tekevät parhaansa välttääkseen keskeytyksestä aiheutuvia lisäkustannuksia.
- 21.2.5 Jos Tilaaja ei ilmoita kirjallisesti palveluiden tuottamisen jatkamisesta kolmen (3) kuukauden kuluessa keskeytyksen alkamisesta siten, että tehtävät myös aloitetaan uudelleen sanotun määräajan kuluessa, Palveluntuottajalla on mahdollisuus purkaa tämä sopimus. Tilaaja ja Palveluntuottaja voivat kuitenkin sopia yli kolme kuukautta kestävästä keskeytyksen pituudesta ja Projektin tehtävien uudelleen aloittamisesta.
- 21.2.6 Palveluntuottajan purkaessa keskeytystilanteessa tämän sopimuksen ovat menettelyohjeet samat kuin siinä tilanteessa, kun Palveluntuottajalla on oikeus purkaa sopimus Tilaajan syyllistyttyä tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton.
- 21.2.7 Keskeytyksestä aiheutuvat kustannukset ja muut vaikutukset otetaan huomioon tavoitehinnassa ja Avaintulostavoitteissa. Päätöksen muutoksen suuruudesta tekee Johtoryhmä.

21.3 Palveluntuottajan oikeus irtisanoa sopimus

- 21.3.1 Palveluntuottaja voi Kehitysvaiheessa milloin tahansa ja mistä tahansa syystä irtisanoa tämän sopimuksen osaltaan. Palveluntuottajan tulee tehdä irtisanomisilmoitus kirjallisesti Tilaajalle. Irtisanomisajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa päivämäärä, jolloin tämä sopimus irtisanomisajan jälkeen päättyy.
- 21.3.2 Palveluntuottajan jäsenyritys ei voi yksinään irtisanoa tätä sopimusta, ellei kyseinen jäsenyritys ole ainoa kyseisen Palveluntuottajan jäsenyritys.

21.4 Tilaajan oikeus irtisanoa Palveluntuottaja tai sen jäsenyritys

- 21.4.1 Tilaaja voi milloin tahansa ja mistä tahansa syystä irtisanoa Palveluntuottajan tai sen jäsenyrityksen. Tilaajan tulee tehdä irtisanomisilmoitus kirjallisesti kyseiselle Palveluntuottajalle tai sen jäsenyritykselle. Irtisanomisajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa.

21.5 Tilaajan oikeus irtisanoa sopimus

- 21.5.1 Tilaaja voi milloin tahansa ja mistä tahansa syystä irtisanoa tämän sopimuksen. Tilaajan tulee tehdä irtisanomisilmoitus kirjallisesti jokaiselle Osapuolelle. Irtisanomisajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa.
- 21.5.2 Irtisanomisilmoituksessa Tilaajan tulee ilmoittaa myös se, kuinka kyseessä olevan vaiheen tehtävien suorittamisesta päätetään.
- 21.5.3 Tämän sopimuksen irtisanominen päättää automaattisesti ilman erillistä ilmoitusta myös Projektin vaihetta koskevan Tilauksen.

21.6 Osapuolen teko tai laiminlyönti, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton

- 21.6.1 Jos Osapuoli syyllistyy tätä sopimusta tai sen liitettä loukkaavaan tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton, loukatulla Osapuolella on oikeus purkaa tämä sopimus. Osapuolen tulee antaa kirjallisesti tarkka kuvaus ilmoituksen kohteena olevasta teosta tai laiminlyönnistä sekä siitä, mitä toisen Osapuolen tulee tehdä korjatakseen tilanteen.

- 21.6.2 Loukatun Osapuolen tulee tehdä kirjallinen ilmoitus myös Johtoryhmälle. Ilmoituksessa tulee antaa tarkka kuvaus väitetystä teosta tai laiminlyönnistä.
- 21.6.3 Tilaajalla on edellä mainittu oikeus purkaa sopimus myös siinä tapauksessa, että Palveluntuottajan jäsenyitys on asetettu konkurssiin.
- 21.6.4 Johtoryhmän tulee käsitellä ilmoitus niin pian kuin mahdollista ja joka tapauksessa viimeistään seuraavassa kokouksessaan. Johtoryhmän tulee pyrkiä ratkaisemaan teosta tai laiminlyönnistä aiheutunut tilanne.
- 21.6.5 Mikäli Johtoryhmä ei ole pystynyt ratkaisemaan ongelmatilannetta ja jos sopimusta loukannut Osapuoli ei ole kymmenen päivän kuluessa tekoaan tai laiminlyöntiään koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta ryhtynyt toimenpiteisiin korjatakseen tekonsa tai laiminlyöntinsä seuraukset, loukattu Osapuoli voi tehdä kirjallisen ilmoituksen muille Osapuolille siitä, että se käyttää oikeuttaan purkaa tämä sopimus omalta osaltaan. Tämän jälkeen vahinkoa kärsinyt Osapuoli on vapautettu velvollisuksistaan Projektin töiden suorittamisesta.

21.7 Seuraukset irtisanomis- ja purkamistilanteissa

- 21.7.1 Palveluntuottajalla tai sen jäsenyityksellä, jonka osalta sopimus on irtisanottu tai purettu, ei ole enää jäsentä Johtoryhmässä, eikä tämä muutoinkaan osallistu Allianssin toimintaan.
- 21.7.2 Johtoryhmässä ei voida tehdä takautuvasti tai muutoin sellaisen Palveluntuottajan tai sen jäsenyityksen etuja, oikeuksia tai vastuita koskevia päätöksiä, jonka osalta sopimus on irtisanottu tai purettu.
- 21.7.3 Osapuolten tulee yhdessä suunnitella ja toteuttaa hallitusti ja Johtoryhmän päätösten mukaisesti irtisanomiseen tai purkamiseen liittyvät järjestelyt, mukaan lukien järjestelyjen aikataulu.
- 21.7.4 Irtisanomis- tai purkamisilmoituksen lähettämisen tai vastaanottamisen jälkeen Projektin töitä lopetettaessa Osapuolten tulee:
- a) säilyttää huolellisesti ja palauttaa kaikki hallussaan oleva ja Tilaajalle kuuluva omaisuus;
 - b) Tilaajan niin vaatiessa viipymättä siirtää Tilaajalle tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden toimittamiseksi tekemänsä alihankintasopimukset (pois lukien liikesalaisuudet);
 - c) Tilaajan niin vaatiessa viivytyksettä toimittaa Tilaajalle kaikki Projektin liittyvät hallussaan olevat asiakirjat ja tiedot (myös sähköisesti tallennetut tiedostot);
 - d) suorittaa sellaiset välttämättömät työt, että Projektin aikana tehty työ ei mene hukkaan ja että Projektin aikana tehty työ on luovutettavissa Tilaajalle ja/tai muulle Tilaajan osoittamalle taholle; ja
 - e) kaikin kohtuudella käytettävissä olevin keinoin minimoida muille Osapuolille aiheutuvat häiriöt ja kustannukset.
- 21.7.5 Tilaaja voi käyttää kaikkia Palveluntuottajan jäsenyityksen tekemiä ja sille korvattuja töitä.

21.8 Maksut keskeytys-, irtisanomis- ja purkamistilanteissa

- 21.8.1 Edellä kuvatuissa keskeytys-, irtisanomis- ja purkamistilanteissa ja näihin tilanteisiin liittyvissä töissä Palveluntuottajan jäsenyityksellä on oikeus kohdan 13 mukaisiin maksuihin.
- 21.8.2 Mikäli edellä mainittujen kohtien mukaisissa tilanteissa Palveluntuottajan jäsenyitykselle aiheutuu kustannuksia tai korvausvelvoitteita alihankinta-, vakuutus- tai muiden sopimusten siirtämisestä tai ennenaikaisesta päättämisestä, korvataan nämä kustannukset kohdan 13 mukaisesti.

- 21.8.3 Mikäli kuitenkin Palveluntuottaja on irtisanonut tämän sopimuksen, 50 %:sta kohdassa 21.8.2 tarkoitetuista kustannuksista vastaa Tilaaja ja 50 %:sta Palveluntuottaja. Omistusoikeus edellä tarkoitettujen sopimusten kohteena oleviin materiaaleihin ja laitteisiin jakautuu Tilaajan ja Palveluntuottajan kesken siinä suhteessa kuin he ovat vastanneet sopimusten siirtämisestä tai ennenaikaisesta päättämisestä aiheutuvista kustannuksista.
- 21.8.4 Mikäli töiden keskeytyksestä tai töiden uudelleenaloituksesta aiheutuu Palveluntuottajan jäsenyrykselle kustannuksia, mukaan lukien odotuskustannukset, korvataan nämä kohdan 13 mukaisesti.
- 21.8.5 Omistusoikeus edellä tarkoitettujen sopimusten kohteena oleviin materiaaleihin ja laitteisiin siirtyy Tilaajalle, kun edellä mainitut kustannukset on korvattu.
- 21.8.6 Palveluntuottajan jäsenyryyksellä ei kuitenkaan ole oikeutta Kannustinjärjestelmän mukaisiin sopimuksen päättymishetkellä mitattaviin ja laskettaviin bonuksiin, mikäli tämä sopimus päätetään Palveluntuottajan jäsenyryyksessä johtuvasta syystä kohdan 21.6 perusteella.
- 21.8.7 Sopimuksen päättymisen jälkeen järjestetään lopputilitys, jossa vahvistetaan Osapuolien väliset maksuvelvollisuudet. Osapuoli voi halutessaan vaatia lopputilityksen suorittajaksi Johtoryhmän hyväksymän riippumattoman asiantuntijan.
- 21.8.8 Palveluntuottajan jäsenyryyksen tulee esittää Tilaajalle kaksi (2) viikkoa ennen lopputilitystä loppulasku, jossa on huomioitu edellä kohdassa 13 tarkoitetut maksut ja korvaukset sekä Tilaajan aikaisemmin tekemät suoritukset. Jos loppulaskun summa on negatiivinen, Palveluntuottajan jäsenyryyksen tulee lähettää Tilaajalle hyvityslasku. Allianssin talusasiantuntijan tulee varmistaa loppulaskun oikeellisuus.
- 21.8.9 Tilaajalla on kuitenkin oikeus vähentää avoinna olevista maksuista arvioitu vahinkojen määrä, joka on aiheutunut Palveluntuottajan jäsenyryyksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton. Lopullisen vähennetyn summan on vastattava todellisten aiheutuneiden vahinkojen määrää.
- 21.8.10 Mikäli Tilaaja saa suorituksia takaisin sopimusta loukanneelta Palveluntuottajan jäsenyryykseltä, otetaan nämä suoritukset huomioon toteutuneissa kustannuksissa.
- 21.8.11 Riippumatta muista tämän sopimuksen ehdoista jokaisella sopimusta noudattaneella Palveluntuottajan jäsenyryyksellä on oikeus saada sopimusta loukanneelta Palveluntuottajan jäsenyryykseltä kaikki kustannukset, menetykset ja vahingot, jotka näille ovat aiheutuneet sopimusta loukanneen Palveluntuottajan jäsenyryyksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton.
- 21.8.12 Riippumatta muista tämän sopimuksen ehdoista Tilaajalla on oikeus saada sopimusta loukanneelta Palveluntuottajan jäsenyryykseltä kaikki kustannukset, menetykset ja vahingot, jotka tälle ovat aiheutuneet sopimusta loukanneen Palveluntuottajan jäsenyryyksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton, taikka konkurssista.

22 Sopimuksen voimaantulo ja kesto sekä sovellettava laki

22.1 Sopimuksen hyväksyminen ja voimaantulo

- 22.1.1 Tämä sopimus hyväksytään ja tulee voimaan, kun kaikki Osapuolet ovat vahvistaneet sen allekirjoituksillaan.

22.2 Sopimuksen kesto ja päättymisen

- 22.2.1 Tämä sopimus on voimassa Kehitysvaiheen (sisältäen Hankesuunnitteluvaiheen ja Toteutus suunnitteluvaiheen) ja Toteutusvaiheen ajan, edellyttäen, että Tilaaja tekee Tilauksen kustakin vaiheesta.
- 22.2.2 Kehitysvaihe päättyy, kun Kehitysvaiheen tehtävät on suoritettu sopimuksen mukaisesti ja Tilaaja on vastaanottanut ne tai kun Toteutusvaihe alkaa.

- 22.2.3 Toteutusvaihe päättyy, kun Toteutusvaiheeseen sisältyvä jälkivastuu-aika päättyy ja kaikki jälkivastuuajalle kuuluvat tehtävät on suoritettu hyväksytysti.
- 22.2.4 Sopimus voi päättyä kuitenkin jokaisen Osapuolen tai joidenkin Osapuolten osalta aiemmin, mikäli Tilaaja ei tee Tilausta Toteutussuunnitteluvaiheesta tai Toteutusvaiheesta taikka jos joku Osapuolista käyttää tämän sopimuksen ehtojen mukaista oikeuttaan irtisanoa tai purkaa sopimus. Tällöin noudatetaan kunkin toimen yhteydessä sovittuja menettelytapoja ja määräaikoja.
- 22.2.5 Mikäli sopimuksen voimassaolo päättyy kohdassa 21 mainituilla perusteilla, Palveluntuottajalla on oikeus saada ainoastaan kohdassa 21.8 määrättyt maksut.

22.3 Sovellettava laki

- 22.3.1 Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

23 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

23.1 Sopimuksen muuttaminen

- 23.1.1 Tämän sopimuksen ehtoja, koskien myös sopimuksen liitteitä ja mahdollisia vaikutukset aikatauluun, hintaan ja muihin sopimusehtoihin, voidaan muuttaa ainoastaan kirjallisesti Osapuolten yksimielisellä päätöksellä.
- 23.1.2 Tämä sopimus kattaa sekä Kehitysvaiheen että Toteutusvaiheen. Toteutusvaiheeseen siirryttäessä Osapuolet täsmentävät sopimusta tarvittavilta osin.

23.2 Sopimuksen siirtäminen ja sopimusta käyttävät konserniyhteisöt

- 23.2.1 Tilaajalla on oikeus siirtää tämä sopimus kokonaan tai osittain ilman Palveluntuottajan suostumusta kaikkine oikeuksineen ja velvollisuuksineen yhtiölle, jonka omistaa kokonaan tai osittain.
- 23.2.2 Mikäli Tilaaja siirtää tämän sopimuksen omistamalleen yhtiölle, Tilaaja antaa erikseen sovittaessa Palveluntuottajalle omavelkaisen takauksen tai muun Osapuolien yhdessä sopiman turvaavan vakuuden siitä, että yhtiö täyttää Palveluntuottajalle tämän sopimuksen mukaiset velvoitteensa.
- 23.2.3 Lukuun ottamatta tässä kohdassa määriteltyä Tilaajan oikeutta Osapuoli ei saa siirtää tähän sopimukseen perustuvia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ilman jokaisen Osapuolen hyväksyntää.
- 23.2.4 Tähän sopimukseen voivat halutessaan liittyä Turun kaupungin konserniyhteisöt, mikäli konserniyhteisöstä tulee Projektiin kuuluvan kiinteistön tai rakennuksen omistaja. Konserniyhteisöt ovat yhteisöjä, joissa Turun kaupungilla on määräysvalta.
- 23.2.5 Selvyyden vuoksi todetaan, että konserniyhteisöjä Allianssissa edustaa Tilaaja.

24 Ylivoimainen este

24.1 Ylivoimaiset esteet

- 24.1.1 Ylivoimaisia esteitä ovat seuraavat tapahtumat:

- a) sellainen poikkeuksellinen olosuhde, jota tarkoitetaan puolustustila- tai valmiuslaissa tai muu edellä mainittuun verrattava seikka, joka aiheuttaa Palveluntuottajalle huomattavia vaikeuksia saada työntekijöitä tai rakennusaineita, -tarvikkeita ja rakenneosia, tai joka muutoin olennaisesti estää sopimusvelvoitteiden suorittamisen;
- b) Palveluntuottajan, tämän alihankkijan taikka edellä mainittuun alenevassa sopimus-suhteessa olevien tahojen suoritusta estävä lakko tai saarto, tai työnantajajärjestöjen

hyväksymä tai päättämä työsulku, tai muu niihin verrattava suoritusta olennaisesti estävä työtaistelutoimenpide. Sellaista lakkoa tai saartoa, joka on aiheutunut siitä, että Palveluntuottaja tai alihankkija on jättänyt täyttämättä työntekijöilleen, näiden järjestöille tai työnantajaliitoille sopimukseen tai lakiin perustuvan velvollisuutensa, ei ole pidettävä ylivoimaisena esteenä;

- c) luonnonkatastrofit; ja
- d) sopimusvelvoitteita olennaisesti estävä radioaktiivinen laskeuma tai kemiallinen tai biologinen saastuminen, joka johtuu sellaisesta ulkopuolisesta tekijästä, joka ei johdu Palveluntuottajasta, alihankkijasta tai näiden työntekijöistä, tai johon Palveluntuottaja ei pysty vaikuttamaan.

24.2 Koronapandemia

24.2.1 Tilaaja ja Palveluntuottaja eivät menetä sopimuskaudella oikeuttaan vedota ylivoimaiseen esteeseen, vaikka vallitseva koronapandemia on ollut tiedossa, mikäli tilanteen konkreettiset vaikutukset sopimuksen täytäntöönpanoon ilmenevät vasta myöhemmin. Sopijapuolet ovat kuitenkin huomioineet ne koronapandemiaa koskevat tiedot (ml. valtiovallan rajoitustoimenpiteet), jotka ovat olleet yleisesti tiedossa ennen tarjousten jättöaikaa.

24.3 Ylivoimaisten esteiden vaikutukset

24.3.1 Ylivoimaisesta esteestä aiheutuvat vaikutukset Tilaajan tai Palveluntuottajan tämän sopimuksen mukaisten tehtävien suorittamiselle, aikataululle, kustannuksille, tavoitteille ja maksuille otetaan huomioon siinä laajuudessa kuin Johtoryhmä päättää.

25 Muut ehdot

25.1 Allianssin asema

25.1.1 Allianssi ei ole oikeushenkilö.

25.2 Osapuolten edustaminen

25.2.1 Jos tässä sopimuksessa, johtamisjärjestelmässä tai Johtoryhmän toimesta ei muuta määrätä, Osapuoli ei saa neuvotella velvoitteista toisen Osapuolen puolesta tai muutoin toimia toisen Osapuolen edustajana.

25.2.2 Vaikka Osapuolet toimivat Allianssissa yhdessä yhtenä organisaationa, kukin Osapuoli käyttää edustusoikeutta vain yrityksensä osalta, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

25.3 Lainsäädännön, päätösten ja määräysten huomioiminen

25.3.1 Tämä sopimus ei vaikuta niihin oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, joita Osapuolille on asetettu lainsäädännössä, viranomaisten tai tuomioistuinten päätöksissä taikka viranomaisten määräyksissä ja ohjeissa.

25.4 Tilaajavastuulain mukaiset velvoitteet ja rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus

25.4.1 Tilaaja tarkastaa Palveluntuottajan jäsenyritykseltä tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006, "tilaajavastuulaki") tarkoitetut tiedot ennen sopimuksen tekemistä sekä tämän jälkeen vähintään 6 kuukauden välein.

25.4.2 Osapuolet tarkastavat vastaavat tiedot kaikilta alihankkijoilta ja muilta ulkopuolisilta sopimuskumppaneilta, joiden kanssa tehtäviin sopimuksiin tulee sovellettavaksi tilaajavastuulaki, ennen hankintasopimuksen tekemistä sekä tämän jälkeen jatkuvaluonteisesti vastuugroup.fi-portaalista Kehitysvaiheessa laadittavan hankintasuunnitelman mukaisesti.

- 25.4.3 Tietojen tarkastamisen yhteydessä vieraskieliset todistukset ja selvitykset tulee toimittaa sekä alku- peräiskielisinä että suomen kielelle käännettyinä. Käännösten tulee olla virallisen kielenkääntäjän laatimia ja ulkomaisten viranomaisten antamien todistusten asianmukaisesti legalisoituja.
- 25.4.4 Tiedot tarkastetaan myös vastuugroup.fi-portaalista tai muusta vastaavasta palvelusta, mikäli Palveluntuottajan jäsenyrityksen, alihankkijan tai muun ulkopuolisen sopimuskumppanin tiedot ovat palvelun kautta tarkistettavissa.
- 25.4.5 Edellä olevat ehdot sisällytetään kaikkiin niihin Projektissa tehtäviin sopimuksiin, joihin tilaajavastuu laki tulee sovellettavaksi.
- 25.4.6 Pää toteuttajan [ja muun urakoitsijan, mikäli Allianssiin kuuluu Pää toteuttajana toimivan urakoitsijan lisäksi muu urakoitsija] tulee ilmoittaa verottajalle yhteisen rakennustyömaan tiedot siten kuin verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta (363/2013) ja työturvallisuuslain muuttamisesta (364/2013) on säädetty (pää toteuttajan ilmoitusvelvollisuus). Mikäli Pää toteuttaja [ja muu urakoitsija] toimii aliurakoissa myös tilaajana, tulee Pää toteuttajan [ja muun urakoitsijan] noudattaa edellä mainituissa säädöksissä olevia velvollisuuksia tilaajan ilmoitusvelvollisuudesta.

26 Allekirjoitukset

Allekirjoitettuja sopimuskappaleita on yhteensä < lukumäärä > kappaletta, joista yksi jokaiselle Osapuolelle.

Turussa PP.KK.VVVV

Tilaja

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenrytys 1

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenrytys 2

N. N.
titteli

N. N.
titteli

27 Liitteet

- 1) Tilaus liitteineen (Hankesuunnitteluvaiheen Tilaus, Toteutussuunnitteluvaiheen Tilaus, Toteutusvaiheen Tilaus)
- 2) Kompensatioyhteenveto
- 3) Kaupallinen malli
- 4) Korvattavien kustannusten luettelo
- 5) Kehitysvaiheen projektisuunnitelma
- 6) Toteutussuunnitelma liitteineen

TURUN KAUPUNKI
Kupittaaan kärjen kumppanuushanke

30.8.2022

Liite 15.1

TILAUS: HANKESUUNNITTELUVAIHE

1 Tilauksen tarkoitus

1.1 Hankesuunnitteluvaiheen tilaus

- 1.1.1 Tällä sopimuksella tilataan otsikossa mainitun projektin Hankesuunnitteluvaihe. Tilaaja päättää erikseen Toteutussuunnitteluvaiheen ja Toteutusvaiheen tilaamisesta.
- 1.1.2 Hankesuunnitteluvaihetta koskevat täsmennykset on ilmoitettu jäljempänä.

2 Hankesuunnitteluvaihe

2.1 Arvioitu kesto

- 2.1.1 Hankesuunnitteluvaihe aloitetaan KK/VVVV ja on tarkoitus saada päätökseen KK/VVVV.

2.2 Tehtävät

- 2.2.1 Allianssin tehtävänä on:
< tehtävät lisätään tähän >

2.3 Organisaatio

- 2.3.1 Johtoryhmään ja Projektiryhmään kuuluvat henkilöt on nimetty liitteessä.

3 Muut ehdot

3.1 Laskutusohjeet

- 3.1.1 < Tähän lisätään laskutusohjeet tai viittaus liitteenä olevaan laskutusohjeeseen >.

4 Tilauksen voimassaolo

4.1 Tilauksen voimassaolon alkaminen

- 4.1.1 Tilauksen voimassaolo alkaa, kun Osapuolet ovat sen allekirjoituksillaan vahvistaneet.

4.2 Tilauksen voimassaolon päättyminen

- 4.2.1 Hankesuunnitteluvaiheen tilauksen voimassaolo päättyy, kun Hankesuunnitteluvaiheen tehtävät on suoritettu allianssisopimuksen mukaisesti ja Tilaaja on vastaanottanut ne tai kun Toteutussuunnitteluvaihe alkaa.
- 4.2.2 Sopimus voi päättyä kuitenkin jokaisen Osapuolen tai joidenkin Osapuolien osalta aiemmin, mikäli Tilaaja ei tee tilausta Toteutussuunnitteluvaiheesta tai Toteutusvaiheesta tai jos joku Osapuolista käyttää allianssisopimuksen ehtojen mukaista oikeuttaan irtisanoa tai purkaa sopimus. Tällöin noudatetaan kunkin toimen yhteydessä allianssisopimuksessa sovittuja menettelytapoja ja määräaikoja.
- 4.2.3 Allianssisopimuksen irtisanominen tai purkaminen päättää automaattisesti ilman erillistä ilmoitusta myös tämän Tilauksen voimassaolon.

5 Allekirjoitukset

Allekirjoitettuja tilauksia on yhteensä < lukumäärä > kappaletta, joista yksi jokaiselle Osa-
puolelle.

Turussa PP.KK.VVVV

Tilaaja

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenyritys 1

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenyritys 2

N. N.
titteli

N. N.
titteli

6 Liitteet

- 1) Projektioorganisaatio
- 2) < xxxxx >

TURUN KAUPUNKI
Kupittaaan kärjen kumppanuushanke

Liite 15.2

TILAUS: TOTEUTUSSUUNNITTELUVAIHE

1 Tilauksen tarkoitus

1.1 Toteutussuunnitteluvaiheen tilaus

- 1.1.1 Tällä sopimuksella tilataan otsikossa mainitun projektin Toteutussuunnitteluvaihe. Tilaaja päättää erikseen Toteutusvaiheen tilaamisesta.
- 1.1.2 Toteutussuunnitteluvaihetta koskevat täsmennykset on ilmoitettu jäljempänä.

2 Toteutussuunnitteluvaihe

2.1 Arvioitu kesto

- 2.1.1 Toteutussuunnitteluvaihe aloitetaan **KK/VVVV** ja on tarkoitus saada päätökseen **KK/VVVV**.

2.2 Tehtävät

- 2.2.1 Allianssin tehtävänä on:
< tehtävät lisätään tähän >

2.3 Organisaatio

- 2.3.1 Johtoryhmään ja Projektiryhmään kuuluvat henkilöt on nimetty liitteessä.

3 Muut ehdot

3.1 Laskutusohjeet

- 3.1.1 **< Tähän lisätään laskutusohjeet tai viittaus liitteenä olevaan laskutusohjeeseen >**.

4 Tilauksen voimassaolo

4.1 Tilauksen voimassaolon alkaminen

- 4.1.1 Tilauksen voimassaolo alkaa, kun Osapuolet ovat sen allekirjoituksillaan vahvistaneet.

4.2 Tilauksen voimassaolon päättyminen

- 4.2.1 Toteutussuunnitteluvaiheen tilauksen voimassaolo päättyy, kun Toteutussuunnitteluvaiheen tehtävät on suoritettu allianssisopimuksen mukaisesti ja Tilaaja on vastaanottanut ne tai kun Toteutusvaihe alkaa.
- 4.2.2 Sopimus voi päättyä kuitenkin jokaisen Osapuolen tai joidenkin Osapuolien osalta aiemmin, mikäli Tilaaja ei tee tilausta Toteutusvaiheesta tai jos joku Osapuolista käyttää allianssisopimuksen ehtojen mukaista oikeuttaan irtisanoa tai purkaa sopimus. Tällöin noudatetaan kunkin toimen yhteydessä allianssisopimuksessa sovittuja menettelytapoja ja määräaikoja.
- 4.2.3 Allianssisopimuksen irtisanominen tai purkaminen päättää automaattisesti ilman erillistä ilmoitusta myös tämän Tilauksen voimassaolon.

5 Allekirjoitukset

Allekirjoitettuja tilauksia on yhteensä < lukumäärä > kappaletta, joista yksi jokaiselle Osa-
puolelle.

Turussa PP.KK.VVVV

Tilaja

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenrytys 1

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenrytys 2

N. N.
titteli

N. N.
titteli

6 Liitteet

- 1) Projektioorganisaatio
- 2) < xxxxx >

TURUN KAUPUNKI
Kupittaaan kärjen kumppanuushanke

Liite 15.3

TILAUS: TOTEUTUSVAIHE

1 Tilauksen tarkoitus

1.1 Toteutusvaiheen tilaus

- 1.1.1 Tällä sopimuksella tilataan otsikossa mainitun projektin Toteutusvaihe.
- 1.1.2 Toteutusvaihetta koskevat täsmennykset on ilmoitettu jäljempänä.

2 Toteutusvaihe

2.1 Arvioitu kesto

- 2.1.1 Toteutusvaihe aloitetaan **KK/VVVV** ja on tarkoitus saada päätökseen **KK/VVVV**.

2.2 Tehtävät

- 2.2.1 Allianssin tehtävänä on:
< tehtävät lisätään tähän >

2.3 Organisaatio

- 2.3.1 Johtoryhmään ja Projektiryhmään kuuluvat henkilöt on nimetty liitteessä.

2.4 Projektin päätoteuttaja

- 2.4.1 Projektin päätoteuttajana toimii **< yritys >**.

2.5 Turvallisuuskoordinaattori

- 2.5.1 Projektissa turvallisuuskoordinaattorina toimii **< nimi >**.

3 Muut ehdot

3.1 Laskutusohjeet

- 3.1.1 **< Tähän lisätään laskutusohjeet tai viittaus liitteenä olevaan laskutusohjeeseen >**.

4 Tilauksen voimassaolo

4.1 Tilauksen voimassaolon alkaminen

- 4.1.1 Tilauksen voimassaolo alkaa, kun Osapuolet ovat sen allekirjoituksillaan vahvistaneet.

4.2 Tilauksen voimassaolon päättyminen

- 4.2.1 Toteutusvaiheen tilauksen voimassaolo päättyy, kun Toteutusvaiheeseen sisältyvä jälkivastuu-aika päättyy ja kaikki jälkivastuuajalle kuuluvat tehtävät on suoritettu hyväksytysti.
- 4.2.2 Sopimus voi päättyä kuitenkin jokaisen Osapuolen tai joidenkin Osapuolten osalta aiemmin, jos joku Osapuolista käyttää allianssisopimuksen ehtojen mukaista oikeuttaan irtisanoa tai purkaa sopimus. Tällöin noudatetaan kunkin toimen yhteydessä allianssisopimuksessa sovittuja menettelytapoja ja määräaikoja.

- 4.2.3 Allianssisopimuksen irtisanominen tai purkaminen päättää automaattisesti ilman erillistä ilmoitusta myös tämän Tilauksen voimassaolon.

5 Allekirjoitukset

Allekirjoitettuja tilauksia on yhteensä < lukumäärä > kappaletta, joista yksi jokaiselle Osa-puolelle.

Turussa PP.KK.VVVV

Tilaja

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenyritys 1

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenyritys 2

N. N.
titteli

N. N.
titteli

6 Liitteet

- 1) Projektioorganisaatio
- 2) < xxxxx >

Palveluntuottajan palkkiot		
3.2.1	Suunnittelijaosapuolen palkkioprosentti Kehitys- ja Toteutusvaiheissa (<i>tarjottu suunnittelun palkkioprosentti</i>)	< tarjottu prosentti > %
3.2.1	Suunnittelijaosapuolen tekemien hankintojen palkkioprosentti Kehitys- ja Toteutusvaiheissa	5,0 %
3.3.2	Rakentajaosapuolen omaa työtä koskeva korotettu palkkioprosentti Kehitysvaiheessa	30,0 %
3.3.2	Rakentajaosapuolen tekemien alihankintojen palkkioprosentti Kehitysvaiheessa (<i>tarjottu rakentamisen palkkioprosentti</i>)	< tarjottu prosentti > %
3.3.5	Rakentajaosapuolen kiinteä euromääräinen palkkio Toteutusvaiheessa (<i>määritetään Toteutusvaiheeseen siirryttäessä</i>)	

Kannustinjärjestelmä		
1.6	Tavoitekustannus (<i>määritetään Kehitysvaiheessa</i>)	
4.2.3	Bonuspoolin alkupääoma [Turun kaupunginhallituksen päätös 2.12.2021 Kh § 575]	1,41 M€ infrahankkeen ja 1,25 M€ Taito-kampuksen osalta, joista 400 000 varataan alihankkijoiden kannustimiin
4.3.1	Tavoitekustannuksen alituksen jakaminen Tilaajan, Bonuspoolin ja Palveluntuottajan kesken <u>siltä osin</u> , kuin alitus ≤ 2,5 %	Tilaaja 25 % Bonuspooli 25 % Palveluntuottaja 50 %
	... <u>siltä osin</u> , kuin alitus > 2,5 % ja ≤ 5 %	Tilaaja 50 % Bonuspooli 25 % Palveluntuottaja 25 %
	... <u>siltä osin</u> , kuin alitus > 5 ja ≤ 10 %	Tilaaja 70 % Bonuspooli 20 % Palveluntuottaja 10 %
	... <u>siltä osin</u> , kuin alitus > 10 %	Tilaaja 100 % Bonuspooli 0 % Palveluntuottaja 0 %
4.3.1	Tavoitekustannuksen ylityksen jakaminen Tilaajan ja Palveluntuottajan kesken	Tilaaja 50 % Palveluntuottaja 50 %
4.4.3	Maksimisanktio, Avaintulostavoitteiden alitus (-100 pistettä)	1,5 x Bonuspoolin alkupääoma
4.5.5	Maksimisanktio, Järkyttävät tapahtumat (100 pistettä)	1,5 x Bonuspoolin alkupääoma

Bonusten ja Sanktioiden jakaminen Suunnittelija- ja Rakentajaosapuolten kesken

4.1.1	Tavoitekustannuksen alitus (Kustannusbonus) tai ylitys (Kustannussanktio)	Suunnittelijaosapuoli 20 % Rakentajaosapuoli 80 %
4.1.1	Avaintulostavoitteiden ylitys (Avaintulosbonus) tai alitus (Avaintulossanktio)	Suunnittelijaosapuoli 20 % Rakentajaosapuoli 80 %
4.1.1	Järkyttävä tapahtuma	Suunnittelijaosapuoli 20 % Rakentajaosapuoli 80 %

Suunnittelija- ja Rakentajaosapuolten riskinrajaus (voidaan jaksottaa, kts. Kaupallinen malli 5.1.4)

4.3.2	Suunnittelijaosapuolen maksimisanktio	50 % Palkkiosta
4.3.4	Rakentajaosapuolen maksimisanktio	Palkkio

Avaintulosalueet

5	Avaintulosalueet ja niiden painotukset (täydennetään Kehitysvaiheessa) 1. 2. 3. ...	
---	--	--

Vakuutukset

X.X	Rakennustyö- ja asennusvakuutus (täydennetään Kehitysvaiheessa)	
X.X	Konsulttitoiminnan vastuuvakuutus (täydennetään Kehitysvaiheessa)	

TURUN KAUPUNKI
Kupittaaan kärjen kumppanuushanke

30.8.2022

Liite 15.4

KAUPALLINEN MALLI

Sisällysluettelo

1 Yleiset ehdot	3
1.1 Kaupallisen mallin asema ja sen täydentäminen	3
1.2 Kaupallisen mallin yleiset periaatteet	3
1.3 Palveluntuottajan jäsenryitykselle maksettava korvaus	3
1.4 Kannustinjärjestelmän yleiset periaatteet	4
1.5 Kustannusarvion laadinta ja sen luotettavuustaso	5
1.6 Tavoitekustannus.....	5
1.7 Arvonlisävero	5
1.8 Vahvistettavat maksut.....	5
2 Korvattavat kustannukset	6
2.1 Korvattavien kustannusten määrittäminen	6
2.2 Osapuolen oma työ.....	6
2.3 Osapuolen alihankinnat	6
2.4 Läpilaskutettavat erät.....	7
3 Palkkio	7
3.1 Palkkion määrittäminen	7
3.2 Suunnittelijaosapuolen laskutus	7
3.3 Rakentajaosapuolen laskutus.....	7
3.4 Palkkion muuttaminen Toteutusvaiheen aikana	9
4 Kannustinjärjestelmä	9
4.1 Kannustinjärjestelmän periaatteet	9
4.2 Bonuspooli Toteutusvaiheessa.....	10
4.3 Tavoitekustannuksen alitus tai ylitys	10
4.4 Avaintulosalueiden ylitys tai alitus	10
4.5 Järkyttävät tapahtumat	11
4.1 Bonusten ja Sanktioiden jakaminen Suunnittelu- ja Rakentajaosapuolten kesken.....	12
4.2 Suunnittelu- ja Rakentajaosapuolten riskin rajaus	12
5 Avaintulosalueet jälkivastuuajan aikana	12
5.1 Jälkivastuuajan Avaintulosalueet.....	12
6 Liitteet	14

1 Yleiset ehdot

1.1 Kaupallisen mallin asema ja sen täydentäminen

- 1.1.1 Tämä asiakirja on lähtökohtana Allianssisopimukseen liitettävälle kaupallisille sopimusehdoille.
- 1.1.2 Osapuolet täydentävät tarvittaessa kaupallisia ehtoja Kehitys- ja Toteutusvaiheiden aikana.

1.2 Kaupallisen mallin yleiset periaatteet

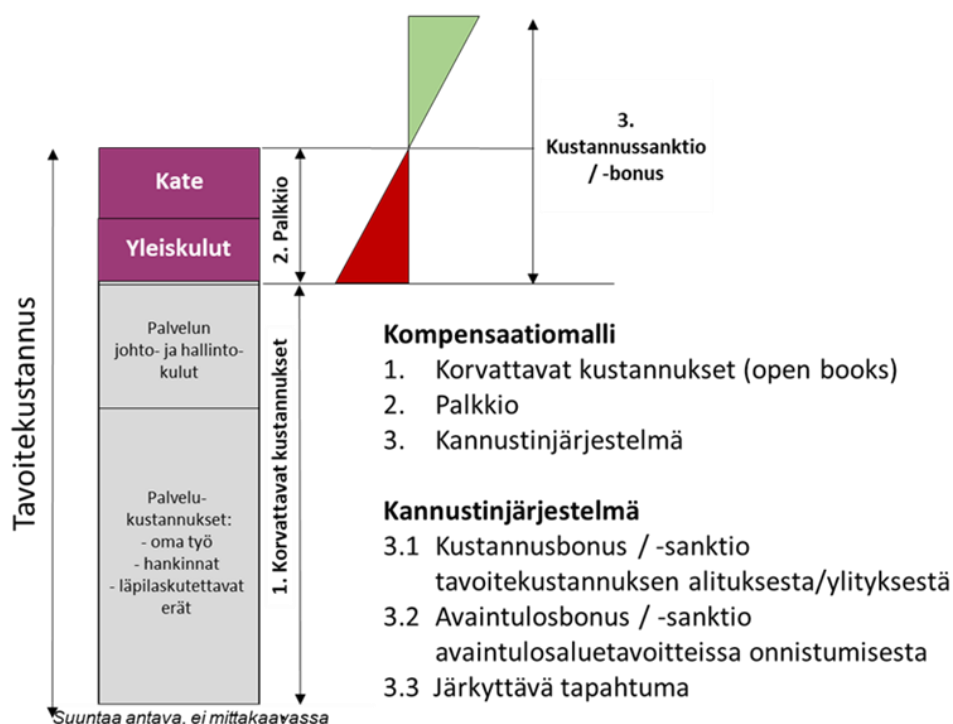
- 1.2.1 Yleiset periaatteet:
 - a) Kaikki Osapuolet voittavat tai kaikki Osapuolet häviävät yhdessä.
 - b) Osapuolet noudattavat avoimet kirjat -periaatetta ja Osapuolten välillä vallitsee täydellinen läpinäkyvyys.
 - c) Allianssissa on tasapuolinen voittojen ja tappioiden jako. Voitot ja tappiot ovat verrannollisia todelliseen suoritukseen sekä Tilajalle tuotettuun arvoon Avaintulosalueittain (tasapuolinen ei välttämättä ole samansuuruinen tai tasasuhteinen).
 - d) Bonusten ansaitseminen edellyttää Allianssilta erinomaista suoritusta Tilajalle lisäarvoa tuovissa Avaintulosalueissa.
 - e) Erittäin hyvin onnistuttaessa Bonusten kokonaismäärä voi kasvaa Tavoitekustannuksen alituksen tuloksena.
 - f) Jokainen Palveluntuottajan jäsenyritys alkaa ansaita Bonuksia samaan aikaan, mikäli Allianssi ylittää tavoitteensa, ja alkaa kärsiä Sanktioita samaan aikaan, mikäli Allianssi epäonnistuu tavoitteidensa saavuttamisessa.
 - g) Erinomaiseen lopputulokseen tarvittavien lisäresurssien hankkimisen tulee olla mahdollista siten, että resursseihin investoiva Palveluntuottaja ei kärsi siitä epäreilusti.
- 1.2.2 Kaupallisen mallin onnistuminen edellyttää, että:
 - a) kaikki Osapuolet ymmärtävät perusteellisesti Kaupallisen mallin sekä hyvän tai huonon lopputuloksen vaikutuksen Allianssin kaupalliseen tulokseen; ja
 - b) Kaupallisen mallin kehittäminen, sen periaatteista sopiminen ja niiden käytäntöön jalkauttaminen suoritetaan tavalla, joka auttaa luomaan ja ylläpitämään Osapuolten välisiä avoimia, rehellisiä ja luottamuksellisia suhteita.

1.3 Palveluntuottajan jäsenyritykselle maksettava korvaus

- 1.3.1 Palveluntuottajan jäsenyritykselle maksetaan Allianssin tehtävistä korvaus, joka muodostuu seuraavista osista:

Osa	Lyhyt kuvaus
Korvattavat kustannukset	Allianssin töiden suorat kustannukset (mukaan lukien virheet, korjaukset ja turhat yritykset) ja projektikohtaiset yleiskustannukset, jotka korvataan todellisten tarkastettujen kustannusten mukaisesti.
Palkkio	Kaupallisen mallin mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyritykselle maksettava rahamäärä, joka sisältää Palveluntuottajan jäsenyrityksen katteen ja ne yleiskustannukset, jotka eivät ole Korvattavia kustannuksia.
Kannustinjärjestelmä	Kannustinjärjestelmä käsittää Palveluntuottajille mahdollisuuden saada erillinen korvaus Avaintulosalueissa suoriutumista sekä Tavoitekustannuksen alittamisesta. Vastaavasti Palveluntuottajilla on riski menettää osa Palkkiostaan Avaintulosalueiden heikon suoritusasteen, Tavoitekustannuksen ylittämisen ja/tai Järkyttävän tapahtuman vuoksi.

1.3.2 Palveluntuottajan kompensatiomallin komponentit on esitetty alla olevassa kuvassa.

1.4 Kannustinjärjestelmän yleiset periaatteet

- 1.4.1 Kannustimien tarkoitus on ohjata Allianssin toimintaa osaoptimoinnin sijaan koko hankkeen parhaaksi siten, että jokainen Osapuoli kykenee vaikuttamaan sen tavoitteisiin ja tuloksiin. Näin kaikki Osapuolet joko voittavat tai häviävät yhdessä.
- 1.4.2 Palveluntuottajan jäsenyritys voi Kannustinjärjestelmän mukaisesti ansaita Bonuksia tai saada Sanktioita kaikista Allianssin yhteisistä tavoitteista riippumatta siitä, miten paljon kukin jäsenyritys on vaikuttanut niiden toteutumiseen.

- 1.4.3 Järkyttävä tapahtuma on luonteeltaan sellainen tapahtuma, jota Allianssi ei voi hyväksyä tapahtuvaksi missään olosuhteissa. Allianssi viimeistelee yhdessä Kehitysvaiheen aikana Järkyttävien tapahtumien määrittelyt ja suunnittelee, miten Järkyttävät tapahtumat estetään. Järkyttävien tapahtumien estämiseksi tehtävät toimenpiteet ovat Korvattavia kustannuksia ja sisältyvät Tavoitekustannukseen.

1.5 Kustannusarvion laadinta ja sen luotettavuustaso

- 1.5.1 Kehitysvaiheen aikana Osapuolet laativat yhdessä Projektin Kustannusarvion. Allianssin tulee Kustannusarvion avulla osoittaa olevansa kyvykäs suoriutumaan Projektista kustannustehokkaasti.
- 1.5.2 Kustannusarvioon sisällytetään kaikki ne työt, jotka Allianssi toteuttaa Toteutusvaiheen aikana. Kustannusarvio ei sisällä optioita.
- 1.5.3 Kustannusarviossa voidaan huomioida oletetut kustannustason nousut tai laskut. Vaihtoehtoisesti oletetut kustannustason muutokset voidaan jättää huomiotta ja käsitellä ne vasta Tavoitekustannusta laadittaessa Projektin riskinä. Kustannusarvion laadinnan ammattitaitoista toteutusta on osaltaan varmistamassa Allianssin kustannusasiantuntija.
- 1.5.4 Kehitysvaiheessa määritetyille Kustannusarviolle suoritetaan luotettavuusanalyysi yhteisesti sovitulla luotettavuusanalyysimenetelmällä (esimerkiksi kustannustoteuma simulointuna [P50] todennäköisyydellä).

1.6 Tavoitekustannus

- 1.6.1 Tavoitekustannus sovitaan Kehitysvaiheen aikana.
- 1.6.2 Tavoitekustannus muodostetaan laskemalla yhteen Tekninen kustannus + Allianssin riskivaraus + Palveluntuottajan palkkio.

1.7 Arvonlisävero

- 1.7.1 Kaikki viittaukset määriin ja maksuihin ovat arvonlisäverottomia, ellei muuta ole mainittu.

1.8 Vahvistettavat maksut

- 1.8.1 Allianssin talousasiantuntija tarkastaa ensimmäisen laskun lähettämisen jälkeen Tilaajan puolesta Palveluntuottajan jäsenyritysten talousjärjestelmät ja laskentakäytännöt:
- selventääkseen Korvattavien kustannusten laskentaperusteet;
 - muodostaakseen selvän rajan niiden kustannusten, jotka kuuluvat Korvattaviin kustannuksiin ja niiden, jotka korvataan osana Palkkiota, välille; ja
 - varmistaakseen potentiaalisten Palveluntuottajien kyvyn toimia avoimet kirjat -periaatteen mukaisesti ja tuottaa Allianssin tarvitsemaa tietoa.
- 1.8.2 Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen aikana Allianssin talousasiantuntija tarkastaa Tilaajan puolesta, että allianssisopimukseen perustuvat laskut ja maksut ovat Kaupallisen mallin mukaisia ja sisältävät sovitut liitetiedot. Johtoryhmä ja Allianssin talousasiantuntija tukevat talousjärjestelmien tarkastuksissa määritettyihin tai Johtoryhmän mahdollisesti myöhemmin tarkentamiin Korvattavien kustannusten laskentaperiaatteisiin ratkaistessaan epäselvyyksiä, jotka koskevat Allianssin laskutusta.

2 Korvattavat kustannukset

2.1 Korvattavien kustannusten määrittäminen

2.1.1 Korvattavat kustannukset määritetään seuraavien yleisten periaatteiden mukaisesti:

- a) Korvattavat kustannukset ovat kustannuksia, jotka ovat kokonaan ja erityisesti syntyneet Kehitysvaiheen tai Toteutusvaiheen tehtävien suorittamisessa ja jotka Allianssin projektipäällikkö on hyväksynyt Johtoryhmän ohjeiden mukaisesti.
- b) Korvattaviin kustannuksiin eivät kuulu Palveluntuottajan jäsenyrityksen yleiskustannukset (ellei niitä ole erikseen määritetty Korvattaviksi kustannuksiksi), laskuttamaton työaika, jolloin ei ole tehty töitä allianssille, tai sen sivukulut, eikä Palveluntuottajan jäsenyrityksen kate. Palveluntuottajan jäsenyritys ei saa saada kohtuutonta etua henkilöstönsä, koneistonsa, työvälineidensä tai resurssiensa käytöstä.
- c) Palveluntuottajan jäsenyritys ei voi saada korvausta mistään sellaisesta kustannuksesta, joka ei ole aidosti syntynyt Kehitysvaiheen tai Toteutusvaiheen tehtävien suorittamisessa. Palveluntuottajan jäsenyritys voi saada enintään 100 %:n korvauksen sille aiheutuneista kustannuksista. Kustannuksissa ei saa olla päällekkäisyyksiä.
- d) Jos Palveluntuottajan jäsenyritys vastaanottaa maksuja, jotka liittyvät sen suorittamiin Kehitysvaiheen tai Toteutusvaiheen tehtäviin (muut kuin Tilaaajalta saadut maksut) huomioidaan ne Korvattavien kustannusten vähennyksenä.
- e) Korvattavaksi kustannukseksi ei hyväksytä kustannusta, joka on aiheutunut Osapuolen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeä, taikka immateriaalioikeuksien loukkauksesta tai vakuutusten laiminlyönnistä.

2.1.2 Korvattavia kustannuksia ovat:

- a) Osapuolen oma työ;
- b) Osapuolen alihankinnat; ja
- c) läpilaskutettavat erät.

2.1.3 Yksityiskohtaisempi Korvattavien kustannusten luettelo on erillisenä liitteenä.

2.1.4 Jos kustannusten laskutuksesta Korvattavina kustannuksina syntyy epäselvyyttä, suorittaa Allianssin talousasiantuntija talousjärjestelmien tarkastuksiin perustuvan arvioinnin. Mikäli se Osapuoli, jonka talousjärjestelmä on tarkastettu, ei hyväksy Allianssin talousasiantuntijan näkemystä, siirtyy asia Johtoryhmän päätettäväksi.

2.2 Osapuolen oma työ

2.2.1 Osapuolen omaa työtä on Osapuolen oman henkilöstön, kaluston ja materiaalien käyttö hankkeessa, kuten:

- a) omalle henkilöstölle hankkeen toteuttamiseksi maksetut palkat;
- b) oman kaluston käytöstä aiheutuvat kustannukset; ja
- c) omien materiaalien käytöstä aiheutuvat kustannukset.

2.2.2 Oman työn kustannusten tulee perustua avoimiin kirjoihin ja ne eivät saa sisältää katetta tai muita ylimääräisiä eriä.

2.3 Osapuolen alihankinnat

2.3.1 Alihankintoja ovat kaikki ne Korvattavat kustannukset, jotka Osapuoli on maksanut toiselle yritykselle tai yhteisölle Allianssin tarvitseman palvelun, työsuorituksen tai materiaalin hankkimiseksi. Alihankintoja ovat esimerkiksi:

- a) oman työn ulkopuoliset työ kustannukset (esim. alikonsulttikulu);

- b) oman kaluston ulkopuoliset kalustokustannukset (esim. tutkimuskaluston vuokratu);
 - c) materiaalihankinnat yrityksen ulkopuolelta; ja
 - d) hanketta palvelevista tiloista aiheutuvat kustannukset.
- 2.3.2 Alihankinnat sisältävät jo kyseessä olevan toimittajan katteen.

2.4 Läpilaskutettavat erät

- 2.4.1 Läpilaskutettavia erä ovat sellaiset kulut, jotka korvataan Palveluntuottajan jäsenyritykselle aiheutuneen kulun suuruusena ilman päälle ei maksettavaa Palkkiota.

3 Palkkio

3.1 Palkkion määrittäminen

- 3.1.1 Palkkio kattaa Palveluntuottajan jäsenyrityksen Korvattaviin kustannuksiin kuulumattomat yleiskustannukset ja normaalin katteen.
- 3.1.2 Palveluntuottaja tarjoaa Palkkionsa palkkioprosenttina.

3.2 Suunnittelijaosapuolen laskutus

- 3.2.1 Kehitys- ja Toteutusvaiheessa Suunnittelijaosapuolen (S) laskutus muodostuu seuraavasti:

$$\text{Laskutus}_S = \text{KK}_S + (\text{KK}_S \times \text{P}_S) + \text{H}_S + (\text{H}_S \times \text{P}_{SH}) + \text{LL}_S, \text{ jossa}$$

KK_S = Suunnittelijaosapuolen omaan työhön perustuvien Korvattavien kustannusten kokonaismäärä

P_S = Suunnittelun tarjottu palkkioprosentti

H_S = Suunnittelijaosapuolen hankintoihin perustuvien Korvattavien kustannusten kokonaismäärä

P_{SH} = Suunnittelijaosapuolen palkkioprosentti alihankinnoille

LL_S = Suunnittelijaosapuolen läpilaskutettavien erien kokonaismäärä

3.3 Rakentajaosapuolen laskutus

- 3.3.1 Kehitysvaiheessa Rakentajaosapuolelle maksetaan Palkkio omaan työhön perustuvista Korvattavista kustannuksista korotetun palkkioprosentin mukaisesti ja hankintoihin perustuvista Korvattavista kustannuksista tarjotun palkkioprosentin mukaisesti.
- 3.3.2 Kehitysvaiheessa Rakentajaosapuolen (R) laskutus muodostuu seuraavasti:

$$\text{Laskutus}_R = \text{KK}_R + (\text{KK}_R \times \text{P}_{RK}) + \text{H}_R + (\text{H}_R \times \text{P}_R) + \text{LL}_R, \text{ jossa}$$

KK_R = Rakentajaosapuolen omaan työhön perustuvien Korvattavien kustannusten kokonaismäärä Kehitysvaiheessa

P_{RK} = Rakentajaosapuolen korotettu palkkioprosentti

H_R = Rakentajaosapuolen hankintoihin perustuvien Korvattavien kustannusten kokonaismäärä Kehitysvaiheessa

P_R = Rakentamisen tarjottu palkkioprosentti

LL_R = Rakentajaosapuolen läpilaskutettavien erien kokonaismäärä Kehitysvaiheessa

- 3.3.3 Samalla, kun Tavoitekustannus vahvistetaan, Rakentajaosapuolen Palkkio muutetaan kiinteäksi euromääräiseksi Palkkioksi. Kiinteä euromääräinen Palkkio muodostetaan seuraavasti:

$$\text{Kiinteä palkkio}_R = (\text{KK}_{RK} + \text{KK}_{RT} + \text{R}_R) \times \text{P}_R, \text{ jossa}$$

KK_{RK} = Rakentajaosapuolen Korvattavien kustannusten toteutunut kokonaismäärä Kehitysvaiheessa

KK_{RT} = Rakentajaosapuolen Korvattavien kustannusten arvioitu kokonaismäärä Toteutusvaiheessa

R_R = Rakentajaosapuolen osuus riskivaruudesta

P_R = Rakentajaosapuolen tarjottu palkkioprosentti

- 3.3.4 Muodostetusta kiinteästä euromääräisestä Palkkiosta vähennetään Rakentajaosapuolelle Kehitysvaiheen aikana jo maksetun Palkkion määrä. Tällöin tuloksena saadaan Toteutusvaiheessa Rakentajaosapuolelle maksettavan Palkkion enimmäismäärä.
- 3.3.5 Toteutusvaiheessa Rakentajaosapuolen (R) laskutus muodostetaan seuraavasti:

$$\text{Laskutus}_R = \text{TK}_R + (\text{KP} - \text{KP}_R) + \text{LL}_R, \text{ jossa}$$

TK_R = Rakentajaosapuolen Korvattavien kustannusten kokonaismäärä Toteutusvaiheessa

KP = Rakentajaosapuolen kiinteä euromääräinen Palkkio

KP_R = Rakentajaosapuolelle Kehitysvaiheessa maksetun Palkkion määrä

LL_R = Rakentajaosapuolen läpilaskutettavien erien kokonaismäärä Toteutusvaiheessa

- 3.3.6 Toteutusvaiheessa Palkkiota maksetaan Projektin valmiusasteen tai toteutuneiden Korvattavien kustannusten mukaisesti.
- 3.3.7 Mikäli Allianssisopimus päätetään ennaikaisesti ennen Projektin valmistumista, Rakentajaosapuolelle maksetaan ainoastaan siihen mennessä syntyneitä Korvattavia kustannuksia vastaava osuus kiinteästä Palkkiosta.
- 3.3.8 Rakentajaosapuolen kiinteä Palkkio kattaa sekä tämän oman työn että hankinnoista maksettavan Palkkion.
- 3.3.9 Rakentajaosapuolen kiinteää Palkkiota ei sidota indeksiin. Tavoitekustannuksen mahdollinen sitominen indeksiin käsitellään Kehitysvaiheen aikana. Tavoitekustannuksen sitominen indeksiin edellyttää Tilaaajan päätöstä.
- 3.4 Palkkion muuttaminen Toteutusvaiheen aikana**
- 3.4.1 Tavoitekustannuksen muutos Toteutusvaiheen aikana vaikuttaa Palveluntuottajan Palkkioon lisäävästi tai vähentävästi. Mikäli laajuus muuttuu Tavoitekustannuksen sopimisen jälkeen, muutetaan Palveluntuottajan Palkkiota kaavalla: Palkkion muutos = tarjottu Palkkio (%) x Muutoksen Tekninen kustannus sisältäen siihen liittyvän riskivaruksen.

4 Kannustinjärjestelmä

- 4.1 Kannustinjärjestelmän periaatteet**
- 4.1.1 Kannustinjärjestelmässä määritetään Allianssiin tavoitteisiin sidotut kannustimet ja niistä maksettavat Bonukset ja Sanktiot.
- 4.1.2 Palveluntuottajalle maksetaan Bonusta Tavoitekustannuksen alittamisesta ja Avaintulosalueiden ylittämisestä.
- 4.1.3 Palveluntuottajalle jaetaan Sanktiota Tavoitekustannuksen ylittämisestä ja Avaintulosalueiden alittamisesta sekä Järkyttävän tapahtuman toteutumisen vuoksi.
- 4.1.4 Kannustinjärjestelmä on kolmiosainen ja käsittää alla esitetyt komponentit.

Komponentti	Lyhyt kuvaus
Tavoitekustannuksen alitus/ylitys	Lopullista toteutunutta kustannusta verrataan asetettuun Tavoitekustannukseen. Tavoitekustannuksen alitus johtaa Kustannusbonukseen ja ylitys Kustannus-sanktioon.
Avaintulosalueiden ylitys/alitus	Allianssin tuloksia verrataan sille asetettuihin tavoitteisiin. Tavoitteiden ylitys Avaintulosalueilla johtaa Avaintulosbonukseen ja alitus Avaintulossanktioon.
Järkyttävä tapahtuma	Järkyttävät tapahtumat ovat sellaisia Projektin kriittisillä alueilla tapahtuvia negatiivisia tapahtumia, joita Osapuolet eivät voi hyväksyä tapahtuvan. Järkyttävän tapahtuman mekanismi vähentää muuten maksettavaa Palkkiota ja Bonusta.

4.2 Bonuspooli Toteutusvaiheessa

- 4.2.1 Tilaaja perustaa Bonuspoolin rahoittaakseen Palveluntuottajalle mahdollisesti maksettavat Avaintulosbonukset. Tilaaja varaa osan Bonuspoolista alihankkijoiden kannustimiin.
- 4.2.2 Bonuspooli muodostuu Tilaajan asettamasta alkupääomasta ja mahdollisesta Tavoitekustannuksen alituksesta seuraavasta Bonuspooliin ohjattavasta lisäyksestä.
- 4.2.3 Bonuspoolin alkupääoma on ilmoitettu Kompensatioyhteenvedossa.
- 4.2.4 Bonuspoolin alkupääoma ei muutu, vaikka lopullinen Tavoitekustannus poikkeaisi Tilaajan kustannusarviosta

4.3 Tavoitekustannuksen alitus tai ylitys

- 4.3.1 Mikäli lopullinen Toteutunut kustannus alittaa tai ylittää Tavoitekustannuksen, jaetaan alitus tai ylitys Tilaajan, Palveluntuottajan ja Bonuspoolin kesken Kompensatioyhteenvedossa ilmoitetulla tavalla.

4.4 Avaintulosalueiden ylitys tai alitus

- 4.4.1 Tilaajan tavoitteet, joiden pohjalta Avaintulosalueet määritetään, esitetään tarjouspyynnössä. Tavoitteita tarkennetaan Kehitysvaiheen aikana yhdessä valitun Palveluntuottajan kanssa. Avaintulosalueiden suoritustasossa minimivaatimuksena on suoritus, joka vastaa alan hyvää suoritustasoa.
- Minimivaatimuksena (nollatasona) on suoritus, joka on huomattavasti parempi kuin yksittäisten osapuolten jatkuvat suoritukset muissa hankkeissa.
 - Avaintulosalueen suoritustulos -100 vastaa allianssin täydellistä epäonnistumista minimivaatimusten saavuttamisessa.
 - Avaintulosalueen suoritustulos +100 vastaa allianssin poikkeuksellista tulosta tai onnistumista tavoitteiden saavuttamisessa.
 - Kullekin Avaintulosalueelle määritetään mittarit ja niiden arvot kautta arvo välille -100 ja +100.
 - Kunkin Avaintulosalueen tulos lasketaan sen osien painotettuna keskiarvona sovitun tarkastelujakson aikana. Kunkin osan tulos voi vaihdella välillä -100 ja +100, ja se ilmoitetaan pyöristettynä lähimpään kokonaislukuun.

- f) Avaintulosalueiden yhteenlaskettu tulos kunakin sovittuna tarkasteluajanjaksona lasketaan vastaavasti painotettuna keskiarvona.
- g) Lopullinen Avaintulosalueiden yhteenlaskettu tulos lasketaan Projektin päättyessä.
- 4.4.2 Mikäli lopullinen Avaintulosalueiden kokonaistulos on suurempi kuin nolla, maksaa Tilaja Palveluntuottajan jäsenyrityksille Avaintulosbonusta yhteensä seuraavasti:

$$\text{Bonus}_{\text{ATA}} = \frac{\text{ATA}}{100} \times \text{Bonuspooli}$$

- 4.4.3 Mikäli lopullinen Avaintulosalueiden kokonaistulos on pienempi kuin nolla, maksavat Palveluntuottajan jäsenyritykset Tilajalle Avaintulossanktiota seuraavasti:

$$\text{Sanktio}_{\text{ATA}} = \frac{\text{ATA}}{-100} \times \text{Maksimisanktio}_{\text{ATA}}, \text{ jossa}$$

$$\text{Maksimisanktio}_{\text{ATA}} = 1,5 \times \text{Bonuspooli}$$

4.5 Järkyttävät tapahtumat

- 4.5.1 Järkyttävä tapahtuma on luonteeltaan sellainen, jota Tilajan ja Palveluntuottajan on mahdoton hyväksyä. Järkyttävä tapahtuma vaikuttaa Palveluntuottajalle maksettavaan Palkkioon ja/tai Bonukseen. Järkyttävästä tapahtumasta peritään sanktio jäljempänä ilmoitetulla tavalla.
- 4.5.2 Järkyttävän tapahtuman toteutuminen ei vaikuta Suunnittelijaosapuolen ja Rakentajaosapuolen mahdollisuuksiin ansainta Kustannusbonusta tai Avaintulosbonusta.
- 4.5.3 Mikäli Järkyttävä tapahtuma aiheutuu ylivoimaisesta esteestä (force majeure) tai Tilajan yksipuolisesta päätöksestä, ei Järkyttävästä tapahtumasta määritettyä sanktiota peritä kyseisen Järkyttävän tapahtuman osalta.
- 4.5.4 Allianssi määrittää Kehitysvaiheen aikana mahdolliset Järkyttävät tapahtumat ja niiden mittarit asteikolla 0-100 samoin periaattein kuin Avaintulosalueiden kokonaistuloksen.
- 4.5.5 Mikäli Järkyttävien tapahtumien tulos on suurempi kuin nolla, määritetään Palveluntuottajalle Sanktio seuraavasti:

$$\text{Perittävä määrä} = \frac{\sum \text{JTK}}{100} \times \text{Maksimikorvaus, jossa}$$

$$\sum \text{JTK} = \text{Järkyttävien tapahtumien painotettu summa}$$

$$\text{Maksimikorvaus} = 1,5 \times \text{Bonuspooli}$$

- 4.6 Bonusten ja Sanktioiden jakaminen Suunnittelija- ja Rakentajaosapuolten kesken**
- 4.6.1 Bonukset ja Sanktiot jaetaan Suunnittelija- ja Rakentajaosapuolten kesken Kompensatiomallissa ilmoitetulla tavalla.
- 4.7 Suunnittelija- ja Rakentajaosapuolten riskin rajaus**
- 4.7.1 Suunnittelijaosapuolelle maksetaan aina, riippumatta siitä, miten huonosti Projekti toteutuu, vähintään Korvattavat kustannukset ja se prosenttimäärä Palkkiosta, jota ei ole Kompensatioyhteenvedossa ilmoitettu kuuluvaksi maksimisanktioon (esim. maksimisanktion ollessa 40 % Palkkiosta maksettaisiin Suunnittelijaosapuolelle Palkkiosta aina vähintään 60 %).
- 4.7.2 Suunnittelijaosapuoli voi huonoimmillaan saada Sanktiota Tavoitekustannuksen ylityksestä, Avaintulosalueiden alituksesta ja Järkyttävistä tapahtumista yhteensä Kompensatioyhteenvedossa sovitun prosenttimäärän tämän Palkkiosta (maksimisanktio lasketaan yhteensä Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen aikana Palveluntuottajalle kertyneestä Palkkiosta). Tällöin Suunnittelijaosapuoli voi olla menettänyt Palkkion osan lisäksi Tavoitekustannuksen alituksesta jaettavat Kustannusbonukset ja Avaintulosalueiden ylityksestä ansaitsemansa Avaintulosbonukset.
- 4.7.3 Rakentajaosapuolelle maksetaan aina, riippumatta siitä, miten huonosti Projekti toteutuu, vähintään Korvattavat kustannukset.
- 4.7.4 Rakentajaosapuoli voi huonoimmillaan saada Sanktiota Tavoitekustannuksen ylityksestä, Avaintulosalueiden alituksesta ja Järkyttävistä tapahtumista yhteensä tämän Palkkion suuruisen määrän (maksimisanktio lasketaan yhteensä Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen aikana Palveluntuottajalle kertyneestä Palkkiosta). Tällöin Rakentajaosapuoli voi olla menettänyt Palkkion lisäksi Tavoitekustannuksen alituksesta jaettavat Kustannusbonukset ja Avaintulosalueiden ylityksestä ansaitsemansa Avaintulosbonukset.

5 Avaintulosalueet jälkivastuuajan aikana

- 5.1 Jälkivastuuajan Avaintulosalueet**
- 5.1.1 Tilaajan tavoitteet voidaan jakaa tai niistä voidaan johtaa erilaiset tavoitteet ja mittarit Toteutusvaiheelle ja jälkivastuuajalle. Vastaava jako huomioidaan myös Bonusten ja Sanktioiden jakamisessa. Jälkivastuuajan tavoitteet määritetään tarkemmin Kehitysvaiheen aikana ja sen päätteeksi vahvistettavassa Kaupallisessa mallissa.
- 5.1.2 Johtoryhmä päättää Projektin vastaanoton jälkeen Kannustinjärjestelmän tuloutuksesta. Päätettäviä asioita ovat:

- a) Millaisella summalla varaudutaan jälkivastuuajana tehtäviin virheiden korjauksiin ja muihin jälkivastuuajan tehtäviin.
 - b) Mikäli toteutuneet kustannukset ovat alle Tavoitekustannuksen, mikä on Kustannusbonuksen määrä urakan vastaanottotilanteessa sekä miten Kustannusbonusta puretaan jälkivastuuajan aikana.
 - c) Mikäli toteutuneet kustannukset ylittävät Tavoitekustannuksen, mikä on ennustettu Toteutunut kustannus jälkivastuuajan kustannusvaraukset mukaan lukien ja millaisilla toimenpiteillä urakan laskutus ja ennustettu toteutumakustannus asetetaan vastamaan toisiaan.
 - d) Urakan vastaanoton yhteydessä päättyvien avaintulosmittareiden tulokset ja niistä syntyvä ATA.
 - e) Urakan vastaanoton yhteydessä lasketun Bonuksen tulouttaminen tai Sanktion periminen Palveluntuottajan jäsenyryksiltä.
- 5.1.3 Mikäli Projektiin kuuluvia rakennustöitä siirretään jälkivastuuajalle, ovat näitä töitä koskevat tavoitteet ja mittarit edelleen voimassa näiden tehtävien loppuun suorittamiseen saattamiseen asti ja mahdollisten Bonusten ja Sanktioiden tuloutukset voidaan tehdä vasta ko. töiden loppuun suorittamisen jälkeen.
- 5.1.4 Bonukset ja Sanktiot voidaan jaksottaa erikseen Kehitys- ja Toteutusvaiheille sekä jälkivastuuajalle. Bonukset ja Sanktiot voidaan vastaavasti tulouttaa vaiheittain. Mahdollinen jaksotus kuvataan Kompensatioyhteenvedossa.
- 5.1.5 Bonuspoolin määrä voi kasvaa jälkivastuuajan toiminnan seurauksena. Kannustinjärjestelmän loppuseelvitys tehdään jälkivastuuajan jälkeen ja lopullinen tuloutus tehdään loppuseelvityksen perusteella.
- 5.1.6 Suunnittelijaosapuolelle maksetaan Palkkiota myös jälkivastuuajan suunnittelua vaativista tehtävistä.

6 Liitteet

- 1) Kompensatioyhteenveto
- 2) Korvattavien kustannusten luettelo

TURUN KAUPUNKI
Kupittaaan kärjen kumppanuushanke

30.8.2022

Liite 15.6

KORVATTAVIEN KUSTANNUSTEN LUETTELO

Sisällysluettelo

1 Yleistä.....	3
1.1 Korvattavien kustannusten luettelo.....	3
1.2 Sivukuluprosentit	3
2 Henkilöstökustannukset	3
2.1 Palkkakustannukset sivukuluineen.....	3
2.2 Luontoisedut	4
2.3 Matkustamisesta aiheutuvat kustannukset.....	5
3 Hankinnat.....	6
3.1 Hankintakustannukset	6
3.2 Yleistä tehtävistä hankinnoista	7
4 Muut kustannukset	8
4.1 Tarjoamis-, rahoitus- ja vakuutuskustannukset	8
4.2 Viranomaismaksut	9
5 Allianssikustannukset	10
5.1 Allianssikustannukset	10

1 Yleistä

1.1 Korvattavien kustannusten luettelo

Korvattavien kustannusten luettelo kuvaa kustannusten kohdistamisen periaatteet Kaupallisen mallin mukaisesti. Luettelo ei ole täydellinen, ja sitä voidaan täsmentää tarjousneuvottelujen aikana ja Projektin Kehitysvaiheessa Osapuolten yhteisellä päätöksellä.

1.2 Sivukuluprosentit

Suunnittelijaosapuolen sivukuluprosenttina käytetään SKOL ry:n vuosittain määrittämää toimialan keskimääräistä sivukuluprosenttia. Rakentajaosapuolen sivukulut määritetään käyttäen yrityskohtaisia sivukuluprosentteja, jotka talousasiantuntija tarkistaa.

Sivukulut korvataan laskutettavan työajan suhteessa (laskutettu työaika / laskennallinen kokonaistyöaika).

Sivukuluprosenttien suuruus tarkistetaan vuosittain.

2 Henkilöstökustannukset

2.1 Palkkakustannukset sivukuluineen

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleiskustannukset (palkkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Palkka	√			<p>Korvattavia kustannuksia suoriteperusteeseen (tehtyjen tuntien) mukaisesti.</p> <p>Todennettava työajanseurannalla.</p> <p>Palkkakustannuksiin sisältyvät myös Allianssin tehtäviin liittyvä AJR:n jäsenten työaika. Korvattavaksi hyväksyttävät kunkin AJR:n jäsenen palkkakustannukset rajataan siten, että ne vastaavat korkeintaan 10.000 euron kuukausipalkkaa. Laskutettavan työajan tulee perustua tuntikirjanpitoon, jonka talousasiantuntija tarkastaa.</p> <p>Ks. myös kohta "Tuotanto- ja tulospalkkiot".</p>
2	Ylityökorvaukset ja muut lisät	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Peruste: TES tai laki</p> <p>Sovittava etukäteen.</p>
3	Tuotantopalkkiot	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Peruste: TES, työsopimus tai yrityksen palkkausjärjestelmä.</p> <p>Tuotantopalkkiot eivät voi olla ristiriidassa Allianssin Kannustinjärjestelmän kanssa.</p> <p>Jos yrityksen palkkausjärjestelmä perustuu merkittävässä määrin (> 5</p>

					%) jatkuvaan tuotantopalkkaukseen, voidaan tämä sisällyttää palkan perusteeksi laskettuna kolmen vuoden keskiarvona.
4	Tulospalkkiot			√	Eivät ole Korvattavia kustannuksia.
5	Projektin tuloksista maksettavat bonukset			√	Eivät ole korvattavia kustannuksia. Allianssi päättää Osapuolille maksettavista bonuksista ja sanktioista. Työntekijöiden bonukset maksaa työnantaja (Palveluntuottajan jäsenyrittäjä).
6	Sairausvakuutusmaksut		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: laki
7	Työeläkevakuutusmaksut		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: laki
8	Tapaturmavakuutusmaksut		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: laki
9	Työttömyysvakuutusmaksut		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: laki
10	Lakisääteiset ryhmähenkivakuutusmaksut		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
11	Työnantajan vastuuvakuutusmaksu		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
12	Lomapalkat ja -korvaukset		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: laki + TES
13	Lomarahat		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
14	Sairaus-, synnytys- ja tapaturma-ajan palkat		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
15	Reservin kertausharjoitusajan palkat		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
16	Lyhyet tilapäiset lomat		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
17	Muut sopimuksen mukaiset palkalliset poissaolot		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki
18	Korvaukset henkilöstöedustajille		√		Korvattavia kustannuksia; luottamusmiesten ja työsuojeluvalluutetun korvaukset. Peruste: TES tai laki
19	Työterveyshuolto		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: laki
20	Työnantajajärjestöjen jäsenmaksut		√		Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES tai laki

2.2 Luontoisedut

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleiskustannukset (palkkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Työsuhdeajoneuvot	√			Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES, laki, työsopimus tai yrityksen palkkausjärjestelmä.

					Korvaus luontoisedun verotusarvon suuruisena tai todellisina ajoneuvokustannuksina tositteella.
2	Muut luontoiseduista aiheutuvat kustannukset	√			Korvattavia kustannuksia. Peruste: TES, laki, työsopimus tai yrityksen palkkausjärjestelmä. Korvaus luontoisedun verotusarvon suuruisena tai todellisina kustannuksina tositteella.

2.3 Matkustamisesta aiheutuvat kustannukset

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleiskustannukset (palkkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Matkakustannukset (kilometrikorvaukset, matkaliput, päivärahat, majoitus yms.)	√			Korvattavia kustannuksia organisaation normaalikäytännön ja työ- tai työehtosopimuksen mukaisesti. Korvataan läpilaskutettavina erinä ilman palkkiota.
2	Matkakustannukset allianssin projektitoimistoon / big roomiin	√			Korvattavia kustannuksia organisaation normaalikäytännön ja työ- tai työehtosopimuksen mukaisesti. Korvataan läpilaskutettavina erinä ilman palkkiota.
3	Hankkeen sisäiset matkakustannukset Turun seudulla	√			Korvattavia kustannuksia, mikäli liittyvät allianssin tehtäviin. Korvataan läpilaskutettavina erinä ilman palkkiota.
4	Matka-aikakustannukset			√	Matka-aikaa ei korvata.

3 Hankinnat

3.1 Hankintakustannukset

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleis- kustannukset (palkkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Projektin hankinnat	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Hankinta vaatii Allianssin päätöksen. Esim. tietoliikenneyhteydet, projektiohjelmistot, IT-asennukset tms.</p> <p>Suunnittelijaosapuolen palkkiona käytetään etukäteen määritettyä hankintoja koskevaa palkkioprosenttia ja Rakentajaosapuolen palkkiona tarjottua palkkioprosenttia.</p>
2	Projektin IT-infrastruktuuri, ohjelmistot, lisenssit ja laitteet sekä niiden hankinta, asennus, käyttö- ja tukipalvelut	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Hankinta ja/tai käyttöönotto vaatii Allianssin päätöksen. Esim. tietoliikenneyhteydet, projektiohjelmistot, IT-asennukset tms.</p> <p>Palveluntuottajan muista kuin Projektin tulevien ohjelmistojen ym. kustannuksista vastaa Palveluntuottaja yksin.</p> <p>Suunnittelijaosapuolen palkkiona käytetään etukäteen määritettyä alihankintoja koskevaa palkkioprosenttia ja Rakentajaosapuolen palkkiona tarjottua palkkioprosenttia.</p>
3	Projektin tilat ja niiden käyttö	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Hankinta ja/tai käyttöönotto vaatii Allianssin päätöksen. Esim. vuokrat, energia, vesi, jätehuolto, vartiointi tms.</p> <p>Suunnittelijaosapuolen palkkiona käytetään etukäteen määritettyä alihankintoja koskevaa palkkioprosenttia ja Rakentajaosapuolen palkkiona tarjottua palkkioprosenttia.</p>
4	Projektin koneet ja kalusto sekä niiden hankinta, asennus, käyttö- ja tukipalvelut	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Hankinta ja/tai käyttöönotto vaatii Allianssin päätöksen. Esim. ajoneuvot, mittauskalusto tms.</p> <p>Suunnittelijaosapuolen palkkiona käytetään etukäteen määritettyä alihankintoja koskevaa palkkioprosenttia ja Rakentajaosapuolen palkkiona tarjottua palkkioprosenttia.</p>
5	Projektin materiaalit ja tarvikkeet sekä niiden hankinta, asennus, käyttö- ja tukipalvelut	√			<p>Korvattavia kustannuksia.</p> <p>Hankinta ja/tai käyttöönotto vaatii Allianssin päätöksen. Esim. toimistotarvikkeet tms.</p>

					Suunnittelijaosapuolen palkkiona käytetään etukäteen määritettyä alihankintoja koskevaa palkkioprosenttia ja Rakentajaosapuolen palkkiona tarjottua palkkioprosenttia.
6	Projektin tukipalvelut	√			Korvattavia kustannuksia. Hankinta ja/tai käyttöönotto vaati Allianssin päätöksen. Esim. kopio-, kuljetus-, huolto-, ylläpito- ja turvallisuuspalvelut tms. Suunnittelijaosapuolen palkkiona käytetään etukäteen määritettyä alihankintoja koskevaa palkkioprosenttia ja Rakentajaosapuolen palkkiona tarjottua palkkioprosenttia.
7	Projektin hankinnoista annettavat alennukset, bonukset tai palautukset	√			Vähennetään korvattavista kustannuksista. Kaikki Osapuolten projektin hankinnoista saamat alennukset, bonukset tai palautukset vähennetään tämän laskuttamista korvattavista kustannuksista.
8	Turvallisuus ja terveysturvallisuus	√			Kaikki allianssissa tehtävään työhön liittyvät henkilökohtaiseen turvallisuuteen tai työmaan turvallisuuteen (ml. terveysturvallisuus) liittyvät kustannukset (joko ostettuna tai vuokrattuna) ovat korvattavia kustannuksia

3.2 Yleistä tehtävistä hankinnoista

- 3.2.1 Korvattavia kustannuksia eivät ole Palveluntuottajan tavanomaiset yleiset kustannukset, kuten IT-järjestelmistä, -laitteista ym. aiheutuvat kulut, eikä myöskään heidän omien tilojensa vuokratkulut. Sen sijaan hankittavista erityisohjelmistoista ja vuokrattavista tiloista aiheutuvat kulut ovat korvattavia kustannuksia, kun nämä hankintaan Allianssin johtoryhmän päätöksellä hanketta varten.
- 3.2.2 Allianssin sovitun euromäärän ylittävät hankinnat korvataan niiden hankintojen arvosta tai vuosipointoina Tilaajan tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen taloushallinnon ja/tai kirjanpitoikäntöjen mukaisesti. Hankintojen arvonmäärityksessä käytetään tarvittaessa Allianssin talousasiantuntijaa.
- 3.2.3 Allianssin hankinnoista pidetään luetteloa, ja hankinnat jäävät hankkeen päätyttyä Tilaajan omistukseen, ellei Allianssi ole toisin päättänyt. Omaisuuden siirrosta muille Osapuolille päätetään kirjallisesti.
- 3.2.4 Lähipiiritransaktioina (Osapuolelta tai tämän alihankkijalta tehtävät hankinnat) toteutettavissa hankinnoissa noudatetaan seuraavia periaatteita:
- hankinnat tehdään hankkeen parhaaksi -periaatteella;
 - hankintoja käsitellään samalla tavalla kuin ulkoiselta tarjoajalta ostettaessa;
 - hankinnat kilpailutetaan tai ne toteutetaan jollakin vaihtoehtoisella tavalla, johon voi liittyä riippumattoman asiantuntijan hyväksyntä; ja
 - hankinnat hyväksytetään etukäteen Allianssin johtoryhmässä Allianssin projektipäällikön suosituksesta.

4 Muut kustannukset

4.1 Tarjoamis-, rahoitus- ja vakuutuskustannukset

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleis- kustannukset (palkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Projektin tarjoamiskustannukset			√	Palkkioon sisältyviä yleiskustannuksia.
2	Palveluntuottajien oman toiminnan rahoituskustannukset			√	Palkkioon sisältyviä yleiskustannuksia. Palveluntuottajat vastaavat itse rahoituskustannuksistaan.
3	Projektin vakuutusstrategian laatiminen	√			Korvattavia kustannuksia. Esim. meklaripalkkiot.
4	Projektin vakuutukset	√			Korvattavia kustannuksia. Esim. lakisääteiset omaisuus- ja vastuuvakuutukset.
5	Projektin vakuutusten omavastuut	√			Korvattavia kustannuksia.
6	Muut vakuutukset			√	Palkkioon sisältyviä yleiskustannuksia. Esim. työntekijöiden vapaaehtoiset eläke-, matka- yms. vakuutukset.
7	Projektista kolmannelle osapuolelle tai ulkopuoliseen omaisuuteen kohdistuvat vahingot	√			Korvattavia kustannuksia allianssiosopimuksen mukaisesti edellyttäen, että teko tai laiminlyönti ei ole tahallinen tai törkeän huolimaton. Vakuutettavia vahinkoja.
8	Projektin vahingot ja virheet sekä niiden korjaaminen	√			Korvattavia kustannuksia. Mahdollisten vahinkojen ja virheiden korjaamisesta sekä ns. turhista yrityksistä johtuvat kustannukset ovat korvattavia kustannuksia. Vakuutettavia vahinkoja.
9	Projektin vakuudet	√			Korvattavia kustannuksia.
10	Projektiin liittyvät lainsäädännön muutoksista johtuvat kustannukset	√			Korvattavia kustannuksia.
11	Kaluston siirtokustannukset	√			Kaluston siirto Projektille on korvattavia kustannuksia. Pois siirtämisen kustannukset eivät ole korvattavia kustannuksia, mikäli kalusto tai laitteet siirtyvät organisaation toiseen työkohteeseen. Varastoon siirtämisen kustannukset ovat korvattavia kustannuksia. Ulkomailta tuotavan kaluston käyttämiselle tulee saada Allianssin hyväksyntä.

--	--	--	--	--	--

4.2 Viranomaismaksut

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleis- kustannukset (palkkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Projektiin liittyvät ve- rot, tullit ja vastaavat viranomaismaksut	√			Korvattavia kustannuksia. Esim. valtion viranomaisen kantamat verot, tullit ja viranomaismaksut.
2	Lupamaksut	√			Korvattavia kustannuksia.
3	Rikemaksut				Eivät ole korvattavia kustannuksia. Rikemaksuna pidetään esim. pakot- tavan lainsäädännön rikkomisesta johtuvaa seuraamusmaksua. Tällai- sesta vastaa yksin se taho, jolle maksu määrätään.

5 Allianssikustannukset

5.1 Allianssikustannukset

#	Kustannus	Korvattavat kustannukset		Yleis- kustannukset (palkkiossa)	Huom.
		Kohdistus tositteella	Kohdistus kertoimella		
1	Allianssin tuote- kehityskustannukset	√			Korvattavia kustannuksia Allianssin johtoryhmän hyväksymässä laajuudessa.
2	Allianssikoulutus	√			Korvattavia kustannuksia Allianssin johtoryhmän hyväksymässä laajuudessa.
3	Arvoa rahalle -raportointi	√			Korvattavia kustannuksia.
4	Allianssisopimuksen mukaiset tarkastukset ja auditoinnit	√			Korvattavia kustannuksia. Hankinta vaati Allianssin tai Tilaaajan päätöksen.
5	Allianssin brändin tai julkisuuskuvan rakentaminen	√			Korvattavia kustannuksia Allianssin johtoryhmän hyväksymässä laajuudessa.
6	Allianssin edustuskulut			√	Eivät ole korvattavia kustannuksia. Projektin henkilöstöön kohdistuvat kohtuulliset kulut voivat olla korvattavia kustannuksia Allianssin johtoryhmän hyväksymässä laajuudessa.
7	Keskeytyksestä tai töiden uudelleen aloittamisesta aiheutuvat kustannukset	√			Korvattavia kustannuksia. Mikäli keskeytyksestä tai töiden uudelleen aloittamisesta aiheutuu Palveluntuottajalle kustannuksia, mukaan lukien odotuskustannukset sekä korvaukset kolmansille osapuolille, nämä ovat korvattavia kustannuksia enintään todellisten kustannusten suuruisina.